

Ανασκόπηση ΕΥΕΔ

Ανασκόπηση ΕΥΕΔ

Ανασκόπηση ΕΥΕΔ

Πρόλογος

«Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο ύπατος εκπρόσωπος επικουρείται από ευρωπαϊκή υπηρεσία εξωτερικής δράσης».

Άρθρο 27 παράγραφος 3 της ΣΕΕ

Στο πλαίσιο της πολιτικής απόφασης που μας έδωσε τη δυνατότητα να συγκροτήσουμε την ΕΥΕΔ, κλήθηκα να επανεξετάσω τον τρόπο λειτουργίας της υπηρεσίας αυτής και να υποβάλω έκθεση το θέρος του 2013.

Τότε, αυτό φαινόταν πολύ μακρινό. Μόλις που αρχίζαμε να εξετάζουμε πώς θα πορευτούμε και να καταπιανόμαστε με αυτά που ήταν εφικτό να γίνουν.

Παρά τη μεγάλη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τη Συνταγματική Συνθήκη και, εν συνεχεία, για τη Συνθήκη της Λισαβόνας, δεν είχε γίνει τίποτα για τη δημιουργία της ΕΥΕΔ, εν μέρει λόγω της νομικής και πολιτικής αβεβαιότητας που χαρακτήριζε την όλη διαδικασία.

Πολλά θα μπορούσαν να γραφούν για εκείνο το πρώτο ξεκίνημα και για τα έκτακτα γεγονότα που συνέβησαν όταν αρχίσαμε να διαμορφώνουμε την υπηρεσία, προσπαθώντας να μετουσιώσουμε τις λίγες λέξεις που αναφέρει η Συνθήκη της Λισαβόνας σε μια υπηρεσία εξωτερικής πολιτικής παγκόσμιας διάστασης με προσωπικό 3 400 ατόμων και 139 αντιπροσωπείες. Έχω παρομοιάσει αυτό το εγχείρημα σαν μια προσπάθεια να πετάξει ένα αεροπλάνο χωρίς να έχουν στερεωθεί ακόμη καλά τα φτερά του. Οι θεσμικές προκλήσεις, και ενίοτε οι συγκρούσεις, ήταν πολλές. Η ύπαρξη διαφορετικών απόψεων για τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να λειτουργεί η υπηρεσία και για την επίδραση που θα είχε στα υφιστάμενα θεσμικά όργανα δυσχέρανε τη λήψη αποφάσεων και, μερικές φορές, είχε σαν αποτέλεσμα να χαθούν ευκαιρίες.

Μεγάλες ήταν οι προκλήσεις και για τους ανθρώπους που εντάχθηκαν σε αυτή τη νεοσύστατη υπηρεσία. Οι κατά τόπους αντιπροσωπείες έπρεπε να μετασχηματιστούν από τη μία μέρα στην άλλη, αναλαμβάνοντας νέα καθήκοντα χωρίς πρόσθετους πόρους και χωρίς ενιαία καθοδήγηση ή συμβουλές. Για το προσωπικό στις Βρυξέλλες, ακολούθησε μια περίοδος τεράστιας αβεβαιότητας ως προς τα καθήκοντά τους στη νέα οργανωτική δομή και τη σχέση τους με αυτή τη νέα αντίληψη. Οι διπλωμάτες των κρατών μελών έπρεπε να αναλάβουν νέες υποχρεώσεις και να εκπληρώσουν νέες προσδοκίες.

Εν ολίγοις, ήταν μια δοκιμασία.

Παρά το δύσκολο αυτό ξεκίνημα, οι προσδοκίες ήταν μεγάλες. Ο κόσμος δεν μας έδινε πίστωση χρόνου: μια σειρά προβλημάτων τόσο στον γεωγραφικό περίγυρό μας, όσο και πέραν αυτού, απαιτούσαν ευρωπαϊκή αντίδραση. Και όλα αυτά σε μια οικονομική συγκυρία που έκανε ακόμη δυσκολότερη την επένδυση σε αυτή την υπηρεσία.

Στην ανασκόπηση αυτή παραθέτουμε ορισμένα από τα διδάγματα που αντλήσαμε. Προσπαθήσαμε να χρησιμοποιήσουμε τους λιγοστούς χρηματοδοτικούς πόρους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, αλλά και να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες όλων όσοι πιστεύουν ότι η ΕΕ πρέπει να στηρίζει την πρόοδο προς τη δημοκρατία και την ευημερία σε ένα ευρύ φάσμα χωρών όπως η Λιβύη και η Σομαλία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν, το Μαλί και η Μιανμάρ/Βιρμανία.

Οδηγός μας είναι η πεποίθησή μας ότι η Ευρώπη οφείλει να διαδραματίσει εξέχοντα ρόλο στον σημερινό κόσμο. Η ίδια η πρόσφατη ιστορία μας μάς υπενθυμίζει τις φρικαλεότητες των συγκρούσεων και της τυραννίας και δείχνει

πόσο ακμάζουσες και ανοικτές κοινωνίες μπορούν να οικοδομηθούν, όταν εξαλειφθούν αυτές οι φρικαλεότητες. Μία από τις επιθυμίες που μου εκφράζουν σχεδόν όλοι όσοι αγωνίζονται για δικαιοσύνη και δημοκρατία είναι η ακόλουθη: «Θέλουμε τις ίδιες ελευθερίες όπως και εσείς. Σας παρακαλούμε, βοηθήστε μας να τις κατακτήσουμε». Δεν πρέπει να υποτιμάμε την εμπιστοσύνη με την οποία είναι πρόθυμοι να μας περιβάλουν οι άνθρωποι σε όλον τον κόσμο. Είναι εξαιρετικά σημαντικό πλεονέκτημα. Όμως, αυτός δεν είναι ο μοναδικός λόγος που συνδιαλεγόμαστε με τρίτες χώρες. Η σκληρή αλήθεια την οποία δεν πρέπει να παραβλέπουμε είναι ότι συγκρούσεις σε απόσταση χιλιάδων χιλιομέτρων από τα σύνορά μας μπορούν να βλάψουν τα συμφέροντά μας, ενώ αντίθετα η εξάπλωση της ειρήνης, της ευημερίας και της δημοκρατίας στον πλανήτη είναι ευνοϊκή για την Ευρώπη.

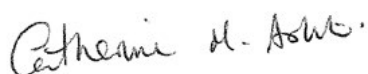
Είμαι υπερήφανη για όσα έχουμε επιτύχει μέχρι σήμερα. Με τη στήριξη των κρατών μελών στο Συμβούλιο, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΕΥΕΔ έχει αναπτυχθεί σε μια σύγχρονη και με επιχειρησιακή ετοιμότητα υπηρεσία εξωτερικής πολιτικής, με τα κατάλληλα εφόδια να προωθή τα συμφέροντα και τις αξίες της ΕΕ στις σχέσεις μας με τον υπόλοιπο κόσμο. Αν και πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη, είναι ορατά τα οφέλη από την ολοκληρωμένη προσέγγιση για τα Βαλκάνια, τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, τις κρίσεις στην Αφρική, τη στήριξη της μετάβασης στη δημοκρατία στη Μιανμάρ/Βιρμανία και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου.

Ο ρόλος της Ευρώπης στον κόσμο είναι μία από τις μείζονες προκλήσεις του 21ου αιώνα. Η ΕΥΕΔ είναι μία μόνο από τις συνιστώσες της αντίδρασης της Ευρώπης σε αυτή την παγκόσμια πρόκληση. Επιδιώκουμε τη συνεργασία με τα κράτη μέλη και όχι να υποκαταστήσουμε το σημαντικό έργο που επιτελούν. Επιδίωξη της ΕΥΕΔ είναι να συνεισφέρει περισσότερο από ένα υπουργείο εξωτερικών, συνδυάζοντας στοιχεία υπουργείου ανάπτυξης και υπουργείου άμυνας. Η ΕΥΕΔ μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την ενοποίηση των εξωτερικών πολιτικών των κρατών μελών και για την ενίσχυση της θέσης της ΕΕ στον κόσμο.

Η παρούσα ανασκόπηση αναλύει τι λειτουργεί ικανοποιητικά και τι όχι. Εντοπίζει βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα ζητήματα και διατυπώνει συστάσεις στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και το Κοινοβούλιο. Μολονότι δεν θέτουμε σε αυτή την έκθεση όλα τα ζητήματα και, ασφαλώς, δεν εξαντλούνται εδώ οι δημιουργικές ιδέες, πιστεύω ότι όλες οι προτάσεις μας είναι σημαντικές και αναγκαίες.

Πολλοί είναι εκείνοι που έχουν συνεισφέρει τις ιδέες και τις απόψεις τους: οι αντιπροσωπείες σε ολόκληρο τον κόσμο, το προσωπικό των υπηρεσιών στις Βρυξέλλες, η Επιτροπή, το Συμβούλιο, τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, οι ομάδες προβληματισμού, οι ΜΚΟ, αλλά και απλοί πολίτες. Σας ευχαριστώ όλους. Δεν έχουν ενσωματωθεί σε αυτή την έκθεση όλες αυτές οι απόψεις· σε τελική ανάλυση, αυτά είναι τα ζητήματα στα οποία πιστεύω ότι θα πρέπει να εστιάσουμε τώρα την προσοχή μας. Ειδικότερα, η ποιότητα του προσωπικού της ΕΥΕΔ και των αποστολών ΚΠΑΑ είχε καθοριστική σημασία για την πρόοδο που επιτύχαμε μαζί τους τελευταίους μήνες. Είμαι ευγνώμων σε όλους για τη στήριξη και την επαγγελματική ευσυνειδησία τους σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς, και ιδίως σε όσους εργάζονται μακριά από τον τόπο τους σε περιβάλλοντα που εγκυμονούν προκλήσεις και κινδύνους.

Κατά τους επόμενους μήνες θα υπάρξει χρόνος να εξετάσουμε τις αλλαγές που πιστεύω ότι πρέπει να γίνουν. Αν αξιοποιήσουμε αυτή την ανασκόπηση για να εξασφαλίσουμε όσο το δυνατόν πιο στέρεα θεμέλια για την υπηρεσία, τότε θα αυξηθεί στο μέλλον η αποτελεσματικότητα του ΥΑ/ΑΠ και της υπηρεσίας.

Catherine Ashton

Ιούλιος 2013

Η ΕΥΕΔ

Είναι σημαντικό στην παρούσα ανασκόπηση να μην διαφύγει η προσοχή από το τι είναι η ΕΥΕΔ και τι σημαίνει ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική διακριτή από τις επιμέρους εξωτερικές πολιτικές των κρατών μελών. Πρόκειται για έναν νέο και μοναδικό μηχανισμό που συγκεντρώνει όλες τις πολιτικές και τους μοχλούς που διαθέτει και χρησιμοποιεί συλλογικά η ΕΕ για την άσκηση επιρροής και την επίτευξη αποτελεσμάτων σε παγκόσμια κλίμακα με σκοπό την προώθηση των αξιών και των συμφερόντων της ΕΕ. Η ΕΥΕΔ δεν είναι ευρωπαϊκό υπουργείο εξωτερικών σχεδιασμένο να υποκαταστήσει τα υπουργεία των κρατών μελών. Ούτε είναι τμήμα εξωτερικής πολιτικής της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου ή μια ανανεωμένη εκδοχή της πρώην Γενικής Διεύθυνσης Εξωτερικών Σχέσεων της Επιτροπής με πρόσθετες αρμοδιότητες σε θέματα ανάπτυξης και ΚΕΠΠΑ. Με κεντρικό άξονα την έννοια της ολοκληρωμένης προσέγγισης, τα κύρια ισχυρά στοιχεία της ΕΥΕΔ είναι:

- η σφαιρική κάλυψη όλων των γεωγραφικών και θεματικών ζητημάτων, με τη στήριξη ενός δικτύου 139 αντιπροσωπειών της ΕΕ που εκπροσωπούν την ΕΕ σε 163 τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς. Σε περισσότερους από 70 τόπους στους οποίους η ΕΕ διαθέτει αντιπροσωπεία εκπροσωπούνται λιγότερα από 10 κράτη μέλη και σε 50 χώρες εκπροσωπούνται λιγότερα από 5 κράτη μέλη. Η ΕΕ στο σύνολό της είναι η μεγαλύτερη παγκόσμια οικονομία με πληθυσμό περισσότερο από μισό δισεκατομμύριο κατοίκους. Στον σημερινό κόσμο, το μέγεθος και η βαρύτητα μετρούν: συλλογικά η ΕΕ μπορεί να επιτύχει πράγματα που κανένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιτύχει από μόνο του·

- η ικανότητα ισχυρής δέσμευσης για τη στήριξη βασικών πολιτικών προτεραιοτήτων, και ιδίως στις νότιες και ανατολικές γειτονικές περιοχές μας, όπου η Ευρώπη ασκεί επιρροή και έχει τη δύναμη να προωθήσει και να επιτύχει την αλλαγή·

- η ολοένα και στενότερη σύμπραξη με τις εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών, τόσο στις Βρυξέλλες όσο και σε τρίτες χώρες, η οποία έχει ζωτική σημασία για τον αποτελεσματικό επιμερισμό της εργασίας και την αποτελεσματική χρήση των πόρων.

Η ΕΥΕΔ εξασφαλίζει αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ μέσω ενός παγκόσμιου δικτύου αντιπροσωπειών της ΕΕ, μηχανισμών διαχείρισης κρίσεων και αποστολών ΚΠΑΑ. Επίσης, η ΕΥΕΔ θα πρέπει να εξασφαλίζει ισχυρό και αποτελεσματικό συντονισμό των εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ, π.χ. στους τομείς του εμπορίου, της ανάπτυξης και σε άλλους επίμαχους τομείς παγκόσμιας διάστασης, όπως η ενεργειακή ασφάλεια, η κλιματική αλλαγή και η μετανάστευση. Οι αντιπροσωπείες της ΕΕ αποτελούν τον επιχειρησιακό βραχίονα της υπηρεσίας, συνεργαζόμενες με τις πρεσβείες κρατών μελών σε τρίτες χώρες και σε πολυμερή φόρουμ με βάση τις αρχές της εμπιστοσύνης, της συνεργασίας και του επιμερισμού των βαρών σε όλους τους τομείς.

Με τη συγκρότηση της υπηρεσίας, έγιναν σαφέστερα τα βασικά στοιχεία της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ. Στην αρχή της εντολής της, η ΥΑ/ΑΠ έθεσε τρεις προτεραιότητες: α) τη συγκρότηση της υπηρεσίας· β) γεωγραφικός περίγυρος και γ) τους στρατηγικούς εταίρους. Έχουν αναδειχθεί τρία κύρια στοιχεία της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ κατά τα δύο πρώτα έτη λειτουργίας της υπηρεσίας: I) ο γεωγραφικός περίγυρος όπου η ΕΕ έχει στη διάθεσή της όλες τις πολιτικές και τα μέσα για να επιτύχει μια βιώσιμη αλλαγή· II) η ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία παρέχει στην ΕΕ τη μοναδική ικανότητα να αντιμετωπίζει όλες τις πτυχές ενός ζητήματος εξωτερικής πολιτικής και III) τα διεθνή θέματα για τα οποία μόνο το συλλογικό βάρος της ΕΕ μας επιτρέπει να διαδραματίσουμε ηγετικό ρόλο στις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης.

Η ΕΥΕΔ στηρίζει την Ύπατη Εκπρόσωπο στην χάραξη της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και στη διασφάλιση της συνεκτικότητας των εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης, με τις ιδιότητές της ως προέδρου του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων και αντιπροέδρου της Επιτροπής. Η ΕΥΕΔ παρέχει επίσης στήριξη στον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και σε άλλους επιτρόπους σε θέματα εξωτερικών σχέσεων (μεταξύ άλλων για την κατάρτιση εγγράφων πολιτικής, ενημερωτικών φακέλων και την προετοιμασία συνόδων κορυφής και άλλων συνεδριάσεων και επισκέψεων υψηλού επιπέδου). Η συνεργασία μεταξύ της ΕΥΕΔ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι

ισχυρή, μέσω της δήλωσης περί πολιτικής λογοδοσίας και της στήριξης που παρέχουν οι αντιπροσωπείες της ΕΕ στα μέλη του Κοινοβουλίου κατά τις επισκέψεις τους.

I. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ της ΕΥΕΔ

Σε αυτό το μέρος της ανασκόπησης θα εστιάσουμε στη διάρθρωση της υπηρεσίας. Το οργανόγραμμα της 1ης Ιανουαρίου 2011 σχεδιάστηκε για το στάδιο της εκκίνησης και αποτύπωνε τόσο τον τρόπο δημιουργίας της υπηρεσίας από το προϋφιστάμενο δυναμικό όσο και τα νέα καθήκοντα που θα έπρεπε να εκτελεί με τη συγχώνευση αρμοδιοτήτων που στο παρελθόν ασκούσαν η Επιτροπή, η Γραμματεία του Συμβουλίου και οι εκ περιτροπής εξάμηνες προεδρίες του Συμβουλίου σε θέματα ΚΕΠΠΑ, ΚΠΑΑ και εξωτερικών σχέσεων. Τώρα που η υπηρεσία έχει συγκροτηθεί και λειτουργεί, μπορούν να προταθούν αλλαγές με βάση την εμπειρία. Σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό το έργο έχει ήδη αρχίσει, παραδείγματος χάρι με τον εντοπισμό και τη μεταφορά θέσεων από την έδρα για την ενίσχυση του δικτύου των αντιπροσωπειών ανά τον κόσμο.

Διάρθρωση της ΕΥΕΔ

Η σημερινή διάρθρωση των κεντρικών υπηρεσιών της ΕΥΕΔ συμφωνήθηκε στις αρχές του 2011 και απορρέει από το άρθρο 4 της απόφασης για τη σύσταση της ΕΥΕΔ. Την κορυφή της διοικητικής ιεραρχίας απαρτίζουν τέσσερα μέλη του διοικητικού συμβουλίου (ο εκτελεστικός γενικός γραμματέας, ο γενικός διευθυντής και δύο αναπληρωτές γενικοί γραμματείς), οκτώ διευθύνοντες σύμβουλοι με ειδικές γεωγραφικές ή θεματικές αρμοδιότητες, ο γενικός διευθυντής του στρατιωτικού επιτελείου της ΕΕ και οι διευθυντές των άλλων τμημάτων της ΚΕΠΠΑ που υπάγονται απευθείας στον Ύπατο Εκπρόσωπο.

Το διοικητικό συμβούλιο

Η ΕΥΕΔ συγκροτήθηκε με μαζική μετάταξη υπαλλήλων από την Επιτροπή και τη Γραμματεία του Συμβουλίου (παράρτημα Ι της απόφασης για την ίδρυση της ΕΥΕΔ) και, συμπληρωματικά, με τη διάθεση μικρού αριθμού νέων θέσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσληψη εθνικών διπλωματών από τα κράτη μέλη. Αυτό δημιούργησε σύνθετες προκλήσεις συγκερασμού διαφορετικών παραδόσεων και οργανωτικών αντιλήψεων, σε συνδυασμό με το δύσκολο καθήκον και τη συνέχιση των διοργανικών διαπραγματεύσεων για τη συγκρότηση της υπηρεσίας. Για τον λόγο αυτό, η διοίκηση της νεοσύστατης ΕΥΕΔ αποτελούνταν από μια ισχυρή ομάδα έμπειρων διευθυντικών στελεχών με δύο θέσεις στην κορυφή της πυραμίδας: ενός γενικού εκτελεστικού γραμματέα και ενός γενικού διευθυντή, οι οποίοι επικουρούνται από δύο αναπληρωτές γενικούς γραμματείς. Τα δύο κορυφαία στελέχη είχαν χωριστές επιμέρους αρμοδιότητες, αλλά εξασφάλιζαν από κοινού τη συνολική κάλυψη όλων των βασικών πολιτικών, οικονομικών και διοργανικών θεμάτων.

Για την επόμενη φάση της ΕΥΕΔ, η ανάγκη ύπαρξης και των δύο θέσεων θα είναι λιγότερο επιτακτική. Αμφότεροι οι νυν κάτοχοι αυτών των θέσεων συμφωνούν να προταθεί στο μέλλον η συγχώνευση των αρμοδιοτήτων με τη δημιουργία μίας μόνο θέσης γενικού γραμματέα (με την αναγκαία στήριξη από τον ΔΣ για τη διοίκηση σε θέματα πόρων και οργάνωσης). Θα πρέπει να διατηρηθούν στο μέλλον οι θέσεις των δύο αναπληρωτών που υπάγονται απευθείας στον γενικό γραμματέα, ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης κάλυψη των αναγκών της υπηρεσίας.

Διευθύνσεις

Η δομή που επελέγη για τη φάση της εκκίνησης - γεωγραφικές και θεματικές διαχειριστικές διευθύνσεις - ήταν μια λογική επιλογή. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχει περιθώριο συγχώνευσης θέσεων, όταν αυτές κενώνονται, παραδείγματος χάρι όταν διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές καλύπτονται από τα ίδια μέσα πολιτικής.

Περίπου το 70% του προσωπικού προήλθε από μαζική μετάταξη με τη διατήρηση του βαθμού του, γεγονός που επηρέασε την ικανότητα σχεδιασμού μιας νέας οργανωτικής δομής. Τα κράτη μέλη είχαν μεγάλες προσδοκίες για τη συμμετοχή τους με πρόσθετο προσωπικό, ιδίως σε επίπεδο διευθυντικών στελεχών.

Το οργανόγραμμα αποτυπώνει αυτή την πραγματικότητα. Είναι σαφές, ωστόσο, ότι η διάρθρωση θα πρέπει

να αλλάξει στο μέλλον. Η ΕΥΕΔ έχει ήδη προτείνει την κατάργηση 11 θέσεων υψηλόβαθμων στελεχών [AD15/16] στον προϋπολογισμό του 2014. Υπάρχει περιθώριο και για πρόσθετες μειώσεις. Είναι, ωστόσο, αναγκαία και η ανακατάταξη θέσεων για να ενισχυθούν οι οριζόντιες λειτουργίες, όπως ο πολιτικός σχεδιασμός, και να δημιουργηθούν θέσεις συμβασιούχων μικρής διάρκειας, ώστε να μπορέσει η υπηρεσία να ρυθμίσει το παράδοξο καθεστώς των ΕΕΕΕ. Ο αριθμός των διαχειριστικών διευθύνσεων θα πρέπει, συνεπώς, να μειωθεί κατά την επόμενη θητεία και να δοθούν περισσότερες αρμοδιότητες σε θέσεις διευθυντών. Αυτό πρέπει να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα με την προαναφερθείσα μεταρρύθμιση του διοικητικού συμβουλίου.

Ειδικοί εντεταλμένοι της ΕΕ (ΕΕΕΕ)

Το υφιστάμενο καθεστώς των ΕΕΕΕ είναι αντικανονικό μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας. Οι θέσεις αυτές είχαν αρχικά δημιουργηθεί από το Συμβούλιο σε σχέση με συγκεκριμένες κρίσεις ή καταστάσεις της περιόδου εκείνης, όταν δεν υπήρχε η ΕΥΕΔ και μόνο η Επιτροπή διέθετε αντιπροσωπείες σε όλο τον κόσμο. Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, το δίκτυο των 139 αντιπροσωπειών της ΕΕ έχει τεθεί υπό την εξουσία του ΥΕ/ΑΠ (άρθρο 221) και εκπροσωπεί την Ένωση στο σύνολό της. Την εποχή που συστάθηκε η ΕΥΕΔ, οι ΕΕΕΕ είχαν ελάχιστη σύνδεση με τις αντιπροσωπείες ή τις κεντρικές υπηρεσίες, στεγάζονταν σε χωριστά κτίρια και είχαν κυρίως σχέσεις με τα κράτη μέλη μέσω της ΕΑΠ. Αν και επιφέραμε σημαντικές αλλαγές στην κατάσταση αυτή, πρέπει να γίνουν πολύ περισσότερα για να εξασφαλιστεί ότι το άρθρο 33 της ΣΕΕ εφαρμόζεται κατά τρόπο που να καθιστά τους ΕΕΕΕ αναπόσπαστο μέρος της ΕΥΕΔ. Υπάρχουν επί του παρόντος 12 ΕΕΕΕ, εκ των οποίων 8 έχουν έδρα τις Βρυξέλλες και 4 στις χώρες ή τις περιοχές στις οποίες δραστηριοποιούνται. Το 2012, ο συνολικός προϋπολογισμός των ΕΕΕΕ και του προσωπικού τους των 200 πολιτικών συμβούλων και της διοικητικής υποστήριξης ανήλθε σε 28 εκατ. ευρώ. Οι εν ενεργεία ΕΕΕΕ θα πρέπει να ενσωματωθούν πλήρως στην ΕΥΕΠ, διατηρώντας συγχρόνως στενή σχέση με τα κράτη μέλη μέσω της ΕΑΠ. Αυτό προϋποθέτει, ωστόσο, τη μετάταξη του προσωπικού τους και τη μεταφορά του σχετικού προϋπολογισμού στην ΕΥΕΔ. Αυτό θα επέτρεπε επίσης να γίνουν εξοικονομήσεις σε επίπεδο μισθοδοσίας (όλοι οι ΕΕΕΕ εξακολουθούν να έχουν τον βαθμό AD16, μολονότι η ΕΥΕΔ πρότεινε ως ανώτατο βαθμό τον AD14).

Σε κάθε περίπτωση, η ΕΥΕΔ θα πρέπει να έχει την ευελιξία να προσλαμβάνει υψηλόβαθμα στελέχη για μικρά διαστήματα, ιδίως αντιπροσώπους, συντονιστές ή απεσταλμένους της ΕΕ, για να αναλαμβάνουν ειδικές αποστολές, ανάλογα με τις ανάγκες.

Μηχανισμοί διαχείρισης των κρίσεων

Η ΕΕ χαίρει μεγάλης εκτίμησης για τις πολιτικές και στρατιωτικές αποστολές μας. Αν και αυτές εκτελούνται βάσει διαφορετικών εντολών, είναι αναγκαίο να βελτιωθεί ο συντονισμός μας. Επί του παρόντος υπάρχουν 16 αποστολές και επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει στρατιωτικό ή πολιτικό προσωπικό άνω των 7 000 ατόμων. Από αυτές, οι 12 είναι πολιτικές αποστολές και οι 4 στρατιωτικές επιχειρήσεις. Για τη μελλοντική ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στον τομέα της πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η καλύτερη ενσωμάτωση αυτών των μηχανισμών στη λειτουργία της ΕΥΕΔ. Αυτό περιλαμβάνει τον αποτελεσματικότερο επιτόπου συντονισμό των διαφόρων αποστολών, αντιπροσωπειών, ΕΕΕΕ και εταίρων.

Για τους σκοπούς του καλύτερου συντονισμού, διορίστηκε ένας διευθύνων σύμβουλος με ειδική αρμοδιότητα την αντιμετώπιση κρίσεων και συστάθηκε μια νέα μονάδα διαχείρισης κρίσεων αδιάκοπης λειτουργίας (24/7), στην οποία έχουν ενσωματωθεί τα καθήκοντα που ασκούσε προηγουμένως ο «υπεύθυνος επιφυλακής» και η λειτουργία της ελεύθερης παρακολούθησης του παλαιού κέντρου επιχειρήσεων (SitCen), δύο υπηρεσίες που είναι σε επιφυλακή σε 24ωρη βάση, αξιοποιώντας με τον τρόπο αυτό καλύτερα τους πόρους μας.

Αυτό αντανakλάται στην πρόσφατη δημιουργία από την Επιτροπή ενός κέντρου αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (ERC) επί 24ώρου βάσεως, το οποίο ασκεί καθήκοντα πολιτικής προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας ταυτόχρονα. Παρόλα αυτά, η χρήση των πόρων της ΕΕ θα ήταν καλύτερη εάν συγκεντρώνονταν όλοι οι μηχανισμοί διαχείρισης κρίσεων αδιάκοπης λειτουργίας σε έναν μόνο μηχανισμό της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, έχω προτείνει να συστεγαστεί η μονάδα διαχείρισης κρίσεων με το κέντρο ERC,

ώστε να δημιουργηθεί ένα ενιαίο ERC της ΕΕ για την εξοικονόμηση πόρων και την αποφυγή επικαλύψεων.

Ένα συμβούλιο διαχείρισης κρίσεων υπό την προεδρία του εκτελεστικού γενικού γραμματέα και οι τακτικές συνεδριάσεις του μηχανισμού διαχείρισης κρίσεων συντονίζουν τις αντιδράσεις των οργάνων της ΕΕ σε καταστάσεις κρίσεων, παραδείγματος χάρη στο Μαλί, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, τη Συρία, την Υεμένη και τη Λιβύη. Αυτό αφορά τις γεωγραφικές υπηρεσίες που συσκέπτονται με την Επιτροπή και τα τμήματα της ΕΥΕΔ που είναι υπεύθυνα για την πρόληψη συγκρούσεων, την αντιμετώπιση κρίσεων, τις ειρηνευτικές διαδικασίες, τη χρηματοδοτική στήριξη που περιλαμβάνει την ανθρωπιστική βοήθεια και, κατά περίπτωση, την πολιτική ασφάλειας και την ΚΠΑΑ.

Σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 27 της Συνθήκης ΕΕ, η ΕΥΕΔ επικουρεί τον ύπατο εκπρόσωπο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του για την άσκηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, περιλαμβανομένης της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, τόσο κατά την υποβολή προτάσεων για τη χάραξη πολιτικής, όσο και για την εφαρμογή της, σύμφωνα με την εντολή του Συμβουλίου. Η προγραμματισμένη συζήτηση στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου θα αποτελέσει μία ακόμη ευκαιρία να εξεταστούν τρόποι για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, καθώς και να προσδιοριστεί κατά πόσον η ΕΥΕΔ διαθέτει τους κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικής διαχείρισης και ταχεία και αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων στον τομέα της ΚΠΑΑ.

Το υφιστάμενο σύστημα της ΚΠΑΑ θέτει ορισμένα ερωτήματα όσον αφορά I) τη θέση και την ιεραρχική δομή των σχετικών τμημάτων της ΕΥΕΔ σε σχέση με την ΥΕ/ΑΠ και τις σχέσεις με άλλες υπηρεσίες της ΕΥΕΔ και II) την ταχύτητα και αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, ιδίως σε καταστάσεις κρίσεων. Για οποιαδήποτε αλλαγή της διοικητικής ιεραρχίας και της εξουσίας του ύπατου εκπροσώπου απαιτείται τροποποίηση της απόφασης για την ίδρυση της ΕΥΕΔ, αλλά θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί τώρα. Βραχυπρόθεσμα, ωστόσο, ο εσωτερικός συντονισμός μπορεί να ενισχυθεί με την παροχή σαφέστερης εντολής στον γενικό γραμματέα. Με την επιφύλαξη του ειδικού χαρακτήρα και του διοικητικού καθεστώτος του προσωπικού του στρατιωτικού επιτελείου της ΕΕ (EUMS), θα πρέπει να αναζητηθούν τρόποι για την ευρύτερη διάδοση της εμπειρογνώσεως τους σε άλλες θεματικές υπηρεσίες της ΕΥΕΔ (όπως οι αμφίδρομες μετακινήσεις προσωπικού για μικρά διαστήματα), καθώς και στις αντιπροσωπείες της ΕΕ με την επέκταση του πιλοτικού προγράμματος απόσπασης εμπειρογνομώνων σε θέματα ασφάλειας και στρατιωτικών εμπειρογνομώνων. Υπάρχει επίσης περιθώριο να βελτιωθούν οι συνέργειες ανάμεσα στους γεωγραφικούς εμπειρογνώμονες στο κέντρο διαχείρισης κρίσεων (INTCEN), αφενός, και τις αρμόδιες αντιπροσωπείες και τις θεματικές υπηρεσίες, αφετέρου, με παράλληλη διατήρηση των ειδικών συνδέσεων με τις υπηρεσίες πληροφοριών των κρατών μελών. Τέλος, θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα διευκρίνισης και εξορθολογισμού των αρμοδιοτήτων για ζητήματα που αφορούν την πολιτική ασφάλειας και τον σχεδιασμό των αποστολών ΚΠΑΑ.

Όσον αφορά την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων στον τομέα της ΚΠΑΑ, θα μπορούσαν να επέλθουν βελτιώσεις εντός του υφισταμένου νομικού πλαισίου, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των ενδιάμεσων σταδίων διαβούλευσης των ομάδων εργασίας του Συμβουλίου για την εκτέλεση μιας αποστολής ή κοινής δράσης. Η ΕΑΠ ενέκρινε πρόσφατα ορισμένες προτάσεις της ΕΥΕΔ για την αναθεώρηση των διαδικασιών διαχείρισης κρίσεων, και θα ήταν δυνατόν να εξεταστεί η δυνατότητα λήψης ριζικότερων μέτρων στο μέλλον. Σε αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται η διεξοδική εξέταση της διαχείρισης και των διαδικασιών των επιχειρήσεων της ΚΠΑΑ (εξορθολογισμός των καθηκόντων σχεδιασμού για τις πολιτικές και στρατιωτικές αποστολές και μείωση των ενδιάμεσων σταδίων, σε συνεννόηση με τις ομάδες εργασίας του Συμβουλίου). Η ανάλυση αυτή θα μπορούσε επίσης να καλύπτει το επίπεδο της λήψης αποφάσεων για επιχειρησιακά θέματα, μεταξύ των ομάδων εργασίας του Συμβουλίου, την ΕΥΕΔ/FPI και την αυτονομία της καθημερινής διαχείρισης των ίδιων των αποστολών.

Παρομοίως, αν και έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος τα τελευταία έτη, θα μπορούσε να εξεταστεί η δυνατότητα λήψης πρόσθετων μέτρων για την επιτάχυνση των συμβάσεων προμηθειών και τη βελτίωση των

διαδικασιών χρηματοδότησης. Συγκεκριμένα, αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τροποποιήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού, ώστε να ενταχθούν τα επείγοντα μέτρα για την προετοιμασία και εφαρμογή των δράσεων της ΚΕΠΠΑ στις υφιστάμενες ταχείες διαδικασίες για την ανθρωπιστική βοήθεια. Υπάρχουν επίσης σοβαροί λόγοι να δημιουργηθεί ένα κέντρο κοινών υπηρεσιών για την παροχή εφοδιαστικής και διοικητικής υποστήριξης για όλες τις αποστολές ΚΠΑΑ και τους ΕΕΕΕ, καθώς και περιθώριο να δημιουργηθεί ασφαλέστερη βάση για τους όρους απασχόλησης του προσωπικού των αποστολών ΚΠΑΑ και τους ΕΕΕΕ.

Ομάδες εργασίας

Μετά την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, ο ΥΕ/ΑΠ διορίζει τον πρόεδρο της επιτροπής πολιτικής και ασφάλειας και τους μόνιμους προέδρους των 16 γεωγραφικών και θεματικών ομάδων εργασίας στους τομείς της ΚΕΠΠΑ και των εξωτερικών σχέσεων. Οι ρυθμίσεις αυτές λειτουργούν ήδη ικανοποιητικά σε γενικές γραμμές και εξασφαλίζουν τη στενή συνεργασία μεταξύ των προέδρων των ομάδων εργασίας και των υπηρεσιών διαμόρφωσης πολιτικής της ΕΥΕΔ. Ορισμένες ομάδες εργασίας του Συμβουλίου εξακολουθούν, ωστόσο, να υπάγονται στην εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου, όπως η ομάδα συμβούλων εξωτερικών σχέσεων, η ομάδα εργασίας για την ανάπτυξη, η ομάδα εργασίας για τις περιοχές της Αφρικής-Καραϊβικής-Ειρηνικού (ΑΚΕ), η ομάδα για την Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), η ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (COTER), η ομάδα εργασίας για το διεθνές δημόσιο δίκαιο (COJUR) και η επιτροπή Athena. Λόγω της στενής συνάφειας ανάμεσα στο έργο αυτών των ομάδων και των τομέων πολιτικής που καλύπτονται από ομάδες εργασίας η προεδρία των οποίων ασκείται ήδη από την ΕΥΕΔ, και για λόγους συνοχής της πολιτικής, θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί η δυνατότητα τροποποίησης της σχετικής απόφασης του Συμβουλίου, ώστε να προβλεφθούν θέσεις μόνιμου προέδρου για τις ομάδες αυτές (με την μετάταξη προσωπικού από τη γραμματεία του Συμβουλίου στην ΕΥΕΔ). Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρχει ειδική σχέση μεταξύ της ΕΥΕΔ και της ομάδας εργασίας για τη διεύρυνση (COELA).

II. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ της ΕΥΕΔ

Σε αυτό το μέρος της ανασκόπησης εστιάζουμε στα συστήματα της υπηρεσίας που περιλαμβάνουν την εσωτερική λειτουργία της ΕΥΕΔ και τις διοργανικές σχέσεις με τα άλλα θεσμικά όργανα στις Βρυξέλλες.

Συνοχή πολιτικής και στρατηγικός προβληματισμός.

Κεντρικός στόχος της Συνθήκης της Λισαβόνας είναι να ενισχυθεί η ικανότητα της ΕΕ για την ανάπτυξη ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η ΕΥΕΔ παράγει ευρύ φάσμα εγγράφων πολιτικής:

- σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για ειδικά και επίκαιρα ζητήματα·
- έγγραφα πολιτικής για βασικά ζητήματα εξωτερικής πολιτικής (όπως στρατηγική για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ανακοινώσεις και εκθέσεις ανά χώρα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, στρατηγική για την περιοχή του Σαχέλ, στρατηγική για την Καραϊβική)·
- εντολές διαπραγμάτευσης για διεθνείς συμφωνίες ή συμβατικές σχέσεις με τρίτες χώρες. Έγγραφα θέσεων και προπαρασκευαστική εργασία για συνόδους κορυφής και άλλες συνόδους πολιτικού διαλόγου υψηλού επιπέδου·
- προτάσεις πολιτικής και αποφάσεις χρηματοδότησης για κοινές δράσεις και αποστολές στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας·
- έγγραφα στρατηγικής ανά χώρα και περιφερειακής στρατηγικής για τον προγραμματισμό της εξωτερικής βοήθειας (σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής)·
- ανάλυση και συστάσεις για την εξωτερική διάσταση των βασικών εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ στους τομείς της ενεργειακής ασφάλειας, του περιβάλλοντος, της μετανάστευσης, της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και των μεταφορών.

Τα δομικά στοιχεία για ολοκληρωμένες και αποτελεσματικές εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ είναι αρκετά και, σε πολλές περιπτώσεις, αυτά τα μέσα συνέβαλαν στη διαμόρφωση συναινέσεων υψηλού επιπέδου μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και, κατ' επέκταση, μιας ισχυρής και καλά συντονισμένης αντιμετώπισης των προκλήσεων της εξωτερικής πολιτικής.

Το αποτέλεσμα αυτό δεν επιτυγχάνεται πάντοτε εύκολα, διότι απαιτεί την καθιέρωση συνδέσεων μεταξύ συναφών γεωγραφικών ή θεματικών ζητημάτων, μεταξύ των εργασιών των διαφόρων οργάνων, καθώς και των διαφορετικών επιπέδων διαλόγου στα όργανα του Συμβουλίου (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διάφορες συνθέσεις του Συμβουλίου Υπουργών, ΕΑΠ, θεματικές ομάδες εργασίας). Ταυτόχρονα, η Συνθήκη της Λισαβόνας διατήρησε τον διακυβερνητικό χαρακτήρα της ΚΕΠΠΑ, με αποτέλεσμα να απαιτείται η λήψη αποφάσεων με ομοφωνία: εάν δεν υπάρχει συλλογική πολιτική βούληση και συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών, αυτό αποτελεί περιοριστικό παράγοντα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η μακροπρόθεσμη πολιτική της ΕΥΕΔ της επιτρέπει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικής, την εξεύρεση συμβιβαστικών λύσεων και την εφαρμογή τους. Η ΕΥΕΔ κατέχει κατ' εξοχήν πλεονεκτική θέση εντός του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ για να προωθήσει τη στρατηγική κατεύθυνση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, ιδίως με την ενεργό συμμετοχή των κρατών μελών και τη στενή συνεργασία με την Επιτροπή, καθώς και την συνεχή στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Με γνώμονα τα ανωτέρω, θα πρέπει να ενισχυθεί η ικανότητα πολιτικού σχεδιασμού της ΕΥΕΔ.

Εξάλλου, υπάρχει σαφώς πεδίο για να χρησιμοποιήσει η ΕΥΕΔ τη μοναδική της θέση εντός του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ για να προωθήσει τη στρατηγική κατεύθυνση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, ιδίως με την ενεργό συμμετοχή των κρατών μελών και τη στενή συνεργασία με την Επιτροπή, καθώς και τη συνεχή στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η αρμοδιότητα του ύπατου εκπροσώπου να παρουσιάζει τη θέση του Συμβουλίου εξωτερικών υποθέσεων στις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι σημαντικός από αυτή την άποψη. Η ύπατη εκπρόσωπος, ως αντιπρόεδρος της Επιτροπής, θα μπορούσε να συμβάλει στην ένταξη των προτεραιοτήτων της εξωτερικής πολιτικής στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής. Παρομοίως, η ΕΥΕΔ θα πρέπει να συνεχίσει να συνεισφέρει στο ευρύτερο πρόγραμμα εργασίας της τριμελούς εκ περιτροπής προεδρίας.

Γενικότερα, θα ήταν χρήσιμος ο προβληματισμός σχετικά με την υιοθέτηση μιας νέας βάσης για τις στρατηγικές ή τις πολιτικές της ΕΕ από κοινού με τα κράτη μέλη, την ΕΥΕΔ και την Επιτροπή (π.χ. εξασφαλίζοντας τις συνδέσεις μεταξύ των κοινών εγγράφων του ύπατου εκπροσώπου και της Επιτροπής με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου).

Σχέσεις με την Επιτροπή

Οι σχέσεις με την Επιτροπή έχουν καθοριστική σημασία για τη λειτουργία της υπηρεσίας. Η ιδιότητα του ΥΕ ως αντιπρόεδρου της Επιτροπής του παρέχει σαφή αρμοδιότητα στο εσωτερικό της Επιτροπής για την «άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων» και «για τον συντονισμό των άλλων πτυχών της εξωτερικής δράσης» της Ένωσης (άρθρο 18 παράγραφος 4 της ΣΕΕ). Με βάση την απόφαση για την ίδρυσή της, η ΕΥΕΔ παρέχει πληροφορίες, συμβουλές και υποστήριξη σε όσους επιτρόπους το ζητούν ή το χρειάζονται, ενώ οι αντιπροσωπίες της ΕΕ, εκτός από τη στήριξη που παρέχουν στους επιτρόπους και τους γενικούς διευθυντές κατά τις επισκέψεις σε τρίτες χώρες, φιλοξενούν επίσης το προσωπικό τους και εφαρμόζουν τις οδηγίες τους. Ενδεικτικά, το 2012, η ΕΥΕΔ προετοίμασε υπερδιπλάσιο αριθμό ενημερώσεων για τον πρόεδρο και τα άλλα μέλη της Επιτροπής από αυτό των ενημερώσεων για την ύπατη εκπρόσωπο. Αν και αυτό λειτουργεί ικανοποιητικά, σε ορισμένους τομείς θα μπορούσαν να υπάρξουν βελτιώσεις για την περαιτέρω εξομάλυνση αυτής της σχέσης.

Στο πλαίσιο των φυσικών περιορισμών της τριπλής αποστολής της, η ΥΕ/ΑΠ συμμετέχει ενεργά σε συνεδριάσεις της Επιτροπής. Το ιδιαίτερο γραφείο της και οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΥΕΔ συμμετέχουν πλήρως στις προπαρασκευαστικές εργασίες για όλες τις δραστηριότητες της Επιτροπής και συνεισφέρουν ενεργά στην εξέταση των θεμάτων που έχουν επίπτωση στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ. Η ύπατη εκπρόσωπος συμμετέχει επίσης σε συνεδριάσεις της ομάδας επιτρόπων εξωτερικών σχέσεων (στην οποία συμμετέχουν ο πρόεδρος, οι αρμόδιοι επιτρόποι για θέματα εμπορίου, διεύρυνσης, αναπτυξιακής πολιτικής, ανθρωπιστικής βοήθειας και οικονομικών και νομισματικών υποθέσεων). Δυστυχώς, οι συνεδριάσεις αυτές δεν πραγματοποιούνται αρκετά συχνά. Ο πρόεδρος της Επιτροπής και η ύπατη εκπρόσωπος συμφώνησαν πρόσφατα ότι η ομάδα επιτρόπων που είναι αρμόδιοι για θέματα εξωτερικών σχέσεων θα πρέπει να συνεδριάζει πιο τακτικά, υπό την προεδρία της ύπατης εκπροσώπου. Οι συνεδριάσεις θα προετοιμάζονται από κοινού από τη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής και την ΕΥΕΔ.

Εκτός από την ΥΕ/ΑΠ και εντός του πλαισίου των πρωταρχικών στρατηγικών στόχων που αυτή καθορίζει, η ΕΥΕΔ συνεργάζεται στενά με τον Επίτροπο που είναι αρμόδιος για θέματα διεύρυνσης και για την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας, καθώς και με τον Επίτροπο για θέματα ανάπτυξης. Ο επιμερισμός της εργασίας είναι γενικά ικανοποιητικός. Ο ορισμός επιτρόπου αρμόδιου για την πολιτική γειτονίας, όταν οι γεωγραφικές αρμοδιότητες για τις εν λόγω χώρες μεταβιβάστηκαν στην ΥΕ/ΑΠ και την ΕΥΕΔ, εγκυμονούσε τον κίνδυνο σύγχυσης. Η ΕΥΕΔ έχει πλήρη αρμοδιότητα για τις σχέσεις με όλες τις χώρες παγκοσμίως, περιλαμβανομένων των χωρών που υπάγονται στην ΕΠΓ, παρέχοντας στήριξη τόσο στην ύπατη εκπρόσωπο όσο και στον αρμόδιο Επίτροπο για θέματα διεύρυνσης, καθώς και για τις χώρες ΑΚΕ, όπου παρέχει στήριξη στην ΥΕ/ΑΠ και στον αρμόδιο για θέματα ανάπτυξης Επίτροπο. Η ΓΔ Διεύρυνσης ασκεί την πολιτική καθοδήγηση όσον αφορά τις σχέσεις με τις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες σε σχέση με τη διαδικασία διεύρυνσης, ενώ τα θέματα περισσότερο πολιτικού χαρακτήρα των σχέσεων με τα Δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία τα χειρίζονται μικρές γεωγραφικές ομάδες της ΕΥΕΔ. Η ΓΔ DEVCO ασκεί πολιτική καθοδήγηση για τα αναπτυξιακά προγράμματα οριζόντιου χαρακτήρα. Οι ισχύουσες ρυθμίσεις σε ό,τι αφορά την κύρια ευθύνη λειτουργούν κυρίως λόγω της καλής και στενής συνεργασίας μεταξύ της ΥΕ/ΑΠ και των συναδέλφων της Επιτρόπων. Όμως, ο καταμερισμός αρμοδιοτήτων είναι εν δυνάμει ασαφής και θα πρέπει να διευκρινιστεί. Η κατανομή των χαρτοφυλακίων στην επόμενη Επιτροπή παρέχει στον πρόεδρο της Επιτροπής την ευκαιρία να επανεξετάσει την κατάσταση.

Η στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΥΕΔ έχει επίσης ζωτική σημασία για διάφορα παγκόσμια ζητήματα, για τα οποία οι εξωτερικές πτυχές των εσωτερικών πολιτικών της ΕΕ έχουν αυξανόμενη διάσταση εξωτερικής πολιτικής. Τα ζητήματα αυτά περιλαμβάνουν τομείς όπως η ενεργειακή ασφάλεια, η προστασία του περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή, τα ζητήματα μετανάστευσης, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών και η παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση. Αναμένεται από την ΕΥΕΔ να παρέχει, ολοένα και περισσότερο, ιδέες και προτάσεις πολιτικής γι' αυτούς τους τομείς στο Συμβούλιο εξωτερικών υποθέσεων. Όμως, μετά την κατανομή αρμοδιοτήτων και πόρων κατά τη δημιουργία της ΕΥΕΔ ουσιαστικά όλη η εμπειρογνώσια και ικανότητα διαχείρισης των εξωτερικών πτυχών αυτών των πολιτικών παρέμειναν στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Η ΕΥΕΔ δεν αμφισβητεί τις ηγετικές αρμοδιότητες των υπηρεσιών της Επιτροπής σε αυτούς τους τομείς. Εντούτοις, επειδή η πολιτική σημασία και ο δυνητικός αντίκτυπος τους στο ευρύτερο θεματολόγιο της εξωτερικής πολιτικής εξακολουθούν να αυξάνονται, θα πρέπει να ενισχυθεί η ενίσχυση της ικανότητας της ΕΥΕΔ να χειρίζεται αυτά τα θέματα στο μέλλον.

Με τη σύσταση της ΕΥΕΔ, η Επιτροπή δημιούργησε μια νέα υπηρεσία μέσων εξωτερικής πολιτικής που υπάγονται απευθείας στην εξουσία της ΥΕ/ΑΠ με αρμοδιότητα για τη δημοσιονομική διαχείριση και εφαρμογή των επιχειρησιακών προϋπολογισμών για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, για τον μηχανισμό σταθερότητας και τη στήριξη των αποστολών παρατήρησης εκλογικών διαδικασιών. Η υπηρεσία αυτή συσχετίζεται με τις υπηρεσίες της ΕΥΕΔ, αλλά εξακολουθεί να είναι ανεξάρτητη από την ΕΥΕΔ από διοικητική και λειτουργική άποψη, διότι η Επιτροπή έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διαχείριση των επιχειρησιακών κεφαλαίων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτό επιτρέπει στην FPI να ενεργεί ως σύνδεσμος ανάμεσα στους μηχανισμούς της ΚΕΠΠΑ στην ΕΥΕΔ και τις κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής που είναι αρμόδιες για τη συνολική διαχείριση του προϋπολογισμού. Η FPI δεσμεύεται από τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ που εφαρμόζονται σε όλα τα όργανα της ΕΕ και για όλες τις δαπάνες της ΕΕ. Αν και δεν είναι δυνατή η πλήρης ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων της FPI στην ΕΥΕΔ λόγω των αρμοδιοτήτων που ορίζει η Συνθήκη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, θα πρέπει να διερευνηθούν οι δυνατότητες αποτελεσματικότερης και στενότερης συνεργασίας με την ΕΥΕΔ. Υπάρχουν ισχυροί λόγοι για να εξεταστεί η δυνατότητα μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και του αρμόδιου προσωπικού για τα μέτρα εφαρμογής όσον αφορά το καθεστώς κυρώσεων της ΕΕ από την FPI στην ΕΥΕΔ ή σε μία κοινή μονάδα. Επίσης, διεξάγονται συζητήσεις για τη μεταβίβαση από την FPI στο τμήμα στρατηγικών επικοινωνιών της ΕΥΕΔ αρμοδιοτήτων για δραστηριότητες επικοινωνίας εξωτερικών σχέσεων και προϋπολογισμών (μεταξύ άλλων για τη διαχείριση των ισότοπων της ΕΥΕΔ και αντιπροσωπειών). Η FPI, ως υπηρεσία της Επιτροπής που υπάγεται απευθείας στην ΥΕ/ΑΠ, θα μπορούσε επίσης να επεκταθεί προκειμένου να περιληφθούν και ορισμένοι άλλοι τομείς χρηματοδοτικών προγραμμάτων που συνδέονται άμεσα με τους βασικούς πολιτικούς στόχους της ΕΥΕΔ, αλλά σήμερα υπάγονται στη διαχείριση της DEVCO. Ενδεικτικά, τέτοιοι τομείς είναι αυτοί

που υπάγονται στη μακροπρόθεσμη συνιστώσα του μηχανισμού σταθερότητας, της παροχής βοήθειας για εκλογικές διαδικασίες σε τρίτες χώρες (εκτός από την παρατήρηση) καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο εκδημοκρατισμός εν γένει (δηλ. οι τομείς που καλύπτονται από το Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου - EIDHR).

Τον Ιανουάριο του 2012, η ΕΥΕΔ και η Επιτροπή συμφώνησαν να εφαρμόσουν αναλυτικές ρυθμίσεις εργασίας που καλύπτουν τη συνεργασία σχετικά με την καθοδήγηση και τη διαχείριση του έργου των αντιπροσωπειών της ΕΕ, ειδικές ρυθμίσεις για κοινή εργασία σχετικά με τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ (με βάση το άρθρο 9 της απόφασης για την ίδρυση της ΕΥΕΠ), την κατανομή αρμοδιοτήτων για την προετοιμασία των ενημερώσεων για τις συνόδους κορυφής και άλλες συνεδριάσεις ή επισκέψεις υψηλού επιπέδου με τη συμμετοχή του προέδρου της Επιτροπής, του ύπατου εκπροσώπου ή άλλων μελών της Επιτροπής, καθώς και τη συνεργασία στον τομέα της επικοινωνίας και των έντυπων μέσων και ειδικές ρυθμίσεις που καλύπτουν το καθεστώς των τοπικών γραφείων της ΕCHO σε σχέση με τις αντιπροσωπείες της ΕΕ. Οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται ικανοποιητικά, ιδίως σε σχέση με τους μηχανισμούς εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων. Η περαιτέρω ενίσχυση του τμήματος συντονισμού της αναπτυξιακής συνεργασίας, παραδείγματος χάρι με την απόσπαση πρόσθετων εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη, θα συνέβαλε στην αναβάθμιση του κύρους και της επιρροής της ΕΥΕΔ σε αυτό τον τομέα.

Σχέσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΥΕΔ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προβλέπεται βάσει του άρθρου 36 της ΣΕΕ και της δήλωσης περί πολιτικής λογοδοσίας. Οι ρυθμίσεις αυτές εφαρμόζονται ικανοποιητικά ως προς την εξασφάλιση της προορατικής και συστηματικής διαβούλευσης της αρμόδιας επιτροπής του Κοινοβουλίου πριν την ανάληψη δράσεων ή τις αποστολές ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ. Επίσης, η πρακτική των άτυπων ανταλλαγών απόψεων με τους νεοδιορισθέντες προϊσταμένους αντιπροσωπειών και τους ΕΕΕΕ είναι επωφελής για όλα τα μέρη. Υπάρχουν συστηματικές διαδικασίες για την παροχή πληροφοριών από την ΕΥΕΔ στην επιτροπή ΑFET του Κοινοβουλίου για τη συζήτηση σε κάθε συμβούλιο εξωτερικών υποθέσεων. Πολύ πρόσφατα, ο πρόεδρος της επιτροπής ΑFET κλήθηκε να παραστεί σε ορισμένα μέρη της άτυπης συνεδρίασης των υπουργών εξωτερικών στο Gynpich για ειδικά θέματα της ημερήσιας διάταξης που σχετίζονται ιδίως με την παρούσα ανασκόπηση της ΕΥΕΔ. Ειδικότερα, η ετήσια έκθεση για την ΚΕΠΠΑ/ΚΠΑΑ αποτέλεσε τη βάση για τακτικό διάλογο σε σύνοδο ολομέλειας με την ύπατη εκπρόσωπο γι' αυτά τα θέματα.

Η ύπατη εκπρόσωπος έχει εντείνει τη συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τον εντοπισμό και τον προγραμματισμό αποστολών παρατηρητών εκλογών, και για την επιλογή επικεφαλής παρατηρητών, μέσω της ομάδας συντονισμού εκλογών. Η ΕΥΕΔ παρέχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έγκαιρη και ολοκληρωμένη ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων για διεθνείς συμφωνίες που καλύπτονται από το άρθρο 218 της Συνθήκης και έχει επεξεργαστεί επιμελώς ρυθμίσεις για την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών με το Κοινοβούλιο μέσω της ειδικής επιτροπής μελών του ΕΚ για θέματα ασφαλείας. Παρομοίως, έχουν αναβαθμιστεί οι κοινές συνεδριάσεις διαβούλευσης για τον προϋπολογισμό της ΚΕΠΠΑ και η ΕΥΕΔ συμμετέχει στην ανταλλαγή νέων απόψεων για το μέλλον των μηχανισμών και προτεραιοτήτων εξωτερικής βοήθειας βάσει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Τέλος, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ ανταποκρίνονται στις ανάγκες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά τις επαφές του με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, ιδίως όσον αφορά τις επίσημες επισκέψεις εκπροσώπων του Κοινοβουλίου. Η ΕΥΕΔ έχει επίσης αναπτύξει τις ικανότητές της να συνεργάζεται με εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.

Η ανασκόπηση της ΕΥΕΔ παρέχει ευκαιρία να καταγραφεί η πρόοδος της συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ιδίως βάσει του άρθρου 36 της Συνθήκης και της δήλωσης περί πολιτικής λογοδοσίας.

Σχέσεις με τη Γραμματεία του Συμβουλίου

Η θέση του ΥΕ/ΑΠ ως μέλους των θεσμικών οργάνων, αλλά και ως μέλους του Συμβουλίου κατά την άσκηση καθηκόντων προέδρου του Συμβουλίου εξωτερικών υποθέσεων είναι μοναδική μετά την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας. Σε συνδυασμό με αυτό, η απόφαση για την ίδρυση της ΕΥΕΔ αναφέρει σαφώς

ότι η ΕΥΕΔ στηρίζει τον ΥΕ/ΑΠ στην εκπλήρωση όλων των καθηκόντων του. Όταν συστάθηκε η ΕΥΕΔ, η Γραμματεία του Συμβουλίου διατήρησε περισσότερες από 20 θέσεις ΑΔ για την άσκηση των υπολειπόμενων καθηκόντων εξωτερικής πολιτικής. Θα πρέπει να επανεξεταστεί ο επιμερισμός εργασίας μεταξύ της ΕΥΕΔ και της Γραμματείας του Συμβουλίου για τη στήριξη του έργου του Συμβουλίου εξωτερικών υποθέσεων και των συζητήσεων για θέματα εξωτερικής πολιτικής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, για να διασφαλιστεί η ορθή κατανομή ανθρώπινων πόρων και να αποφευχθούν οι επικαλύψεις. Θα πρέπει επίσης να επανεξεταστούν οι μεταβατικές ρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν πριν από τη Λισαβόνα για τη στήριξη της παρουσίας του ΥΕ/ΑΠ στις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, προκειμένου να ληφθεί υπόψη η δημιουργία της ΕΥΕΔ.

Συμφωνίες σε επίπεδο υπηρεσιών

Όταν δημιουργήθηκε η ΕΥΕΔ ως λειτουργικά αυτόνομο όργανο βάσει των όρων του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, αποφασίστηκε οι μετατάξεις προσωπικού και μεταφορές άλλων πόρων από την Επιτροπή και τη Γραμματεία του Συμβουλίου να περιοριστούν στις υπηρεσίες χάραξης πολιτικής που θα υπάγονται στις μελλοντικές αρμοδιότητες της υπηρεσίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να υπάρξει πολύ περιορισμένη μεταφορά πόρων για τις διοικητικές και επικουρικές υπηρεσίες (καμία θέση εκτός της πρώην ΓΔ RELEX και της ΓΔ Ανάπτυξης από την Επιτροπή και ελάχιστο προσωπικό ασφαλείας από τη Γραμματεία του Συμβουλίου). Αυτό αιτιολογήθηκε με το επιχείρημα ότι η ΕΥΕΔ θα έπρεπε να βασιστεί στις υφιστάμενες λειτουργίες διοικητικής και εταιρικής υποστήριξης από την Επιτροπή και το Συμβούλιο. Η στήριξη αυτή θα πρέπει να προέρχεται από ένα σύνολο «συμφωνιών σε επίπεδο υπηρεσιών» που θα καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τους ανθρώπινους πόρους, τις δαπάνες μισθοδοσίας, τη διαχείριση κτιρίων, στήριξη ΤΠ και την ασφάλεια και διαχείριση ταξιδιών.

Ενώ αυτό απέτρεψε σε ορισμένες περιπτώσεις περιττές επικαλύψεις, η διαχείριση κανόνων και διαδικασιών «για όλες τις χρήσεις» ήταν δυσκολότερη, διότι τα συστήματα δεν ήταν προσαρμοσμένα σε όλες τις ανάγκες της ΕΥΕΔ.

Επιπλέον, ανέκυψαν ορισμένα προβλήματα. Ενώ η Επιτροπή συνεχίζει να εφαρμόζει αυτές τις συμφωνίες, θα ήταν χρησιμότερο ορισμένες δραστηριότητες να μεταβιβαστούν στην ΕΥΕΔ (π.χ. έλεγχοι ασφαλείας για τις αντιπροσωπείες της ΕΕ). Από την άλλη πλευρά, η Γραμματεία του Συμβουλίου έχει καταστήσει σαφές ότι επιθυμεί να τερματίσει τις υφιστάμενες συμφωνίες σε επίπεδο υπηρεσιών (SLA). Αυτό έχει δημιουργήσει ορισμένα προβλήματα, παραδείγματος χάρη με την ασφάλεια κτιρίων και τον χειρισμό διαβαθμισμένων πληροφοριών. Είναι σημαντικό, όταν η Γραμματεία του Συμβουλίου αποφασίσει να τερματίσει τη λειτουργία μιας SLA, να λάβει η ΕΥΕΔ τους αντίστοιχους πόρους για να αναλάβει απρόσκοπτα τις νέες αρμοδιότητες.

Οι Βρυξέλλες θα πρέπει να είναι ο φυσικός χώρος για διεθνείς εκδηλώσεις, το θεματολόγιο των οποίων διαμορφώνει η ΕΕ. Είναι συνεπώς αναγκαίο να εξασφαλίσουμε ότι διαθέτουμε τις αναγκαίες εγκαταστάσεις. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει είτε να συμφωνήσει το Συμβούλιο να επιτρέψει στην ΕΥΕΔ να χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις του, είτε να μπορέσει η ΕΥΕΔ να δημιουργήσει καλύτερες εγκαταστάσεις και/ή να στεγαστεί σε άλλη τοποθεσία στις Βρυξέλλες. Στην πράξη, ενδέχεται να είναι αναγκαίος ο συνδυασμός και των τριών αυτών δυνατοτήτων. Ειδικότερα, θα πρέπει να διατεθούν στην ΕΥΕΔ οι πόροι για επένδυση σε μια μόνιμη εγκατάσταση της υπηρεσίας για παρόμοιες εκδηλώσεις.

Αντιπροσωπείες

Με την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, οι αντιπροσωπείες της ΕΕ τέθηκαν υπό την εξουσία του ΥΕ/ΑΠ (άρθρο 221 της ΣΛΕΕ) και ανέλαβαν τον ρόλο τοπικής προεδρίας, ασκώντας καθήκοντα τοπικού συντονισμού με τις διπλωματικές αποστολές των κρατών μελών και εξωτερικής εκπροσώπησης της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ σε τρίτες χώρες και πολυμερείς οργανισμούς. Αυτή η αναβάθμιση του πολιτικού ρόλου των αντιπροσωπειών δημιουργεί νέες απαιτήσεις, οι πόροι εξακολουθούν να είναι περιορισμένοι για την άσκηση πολιτικών καθηκόντων και οι διατάξεις των ισχυόντων κανονισμών (όσον αφορά τη διαχείριση του προϋπολογισμού ή την ευέλικτη χρησιμοποίηση του προσωπικού της Επιτροπής) είναι προβληματικές.

Πολλές αντιπροσωπείες αντεπεξήλθαν στη μετάβαση χωρίς πρόσθετους πόρους (13 αντιπροσωπείες δεν

διαθέτουν τμήμα πολιτικής, ενώ ο προϊστάμενος της αντιπροσωπείας είναι ο μόνος υπάλληλος AD από την ΕΥΕΔ) και η μεταβίβαση καθηκόντων προεδρίας λειτούργησε ικανοποιητικά. Η κατάσταση είναι περισσότερο περίπλοκη σε πολυμερείς αντιπροσωπείες (Νέα Υόρκη, Γενεύη, Βιέννη, Παρίσι, Ρώμη, Στρασβούργο), λόγω της περιπλοκότητας των νομικών θεμάτων και των αρμοδιοτήτων, καθώς και του βαρύτατου φόρτου εργασίας που σχετίζεται με τις συνεδριάσεις συντονισμού της ΕΕ. Το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ σχετικά με τη «συμμετοχή της ΕΕ στις εργασίες του ΟΗΕ» του Μαΐου 2011 παρέχει ικανοποιητική βάση για να είναι η ΕΕ παρούσα και να ακούγεται η άποψή της. Και η απόφαση του COREPER του Οκτωβρίου 2011 για τις γενικές ρυθμίσεις σχετικά με τον χειρισμό των δηλώσεων σε πολυμερή φόρουμ παρέχει μεγαλύτερη καθοδήγηση ως προς τον αντίστοιχο ρόλο της ΕΥΕΔ, της εκ περιτροπής προεδρίας και των κρατών μελών. Εξακολουθούν, ωστόσο, να υπάρχουν ορισμένες νομικές αβεβαιότητες σε αυτό τον τομέα.

Η ΕΕ διαθέτει 139 αντιπροσωπείες. Από τότε που δημιουργήθηκε η ΕΥΕΔ, έχουν ανοίξει αντιπροσωπείες στο Νότιο Σουδάν, τη Λιβύη και τη Μιανμάρ και θα ανοίξει σύντομα στα ΗΑΕ. Έκλεισαν οι αντιπροσωπείες στο Σουρινάμ και τη Νέα Καληδονία (αυτό θα είναι πλέον γραφείο της Επιτροπής) και θα κλείσει σύντομα η αντιπροσωπεία στο Βανουάτου. Για καθεμία από αυτές απαιτείται ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου και της Επιτροπής, η οποία έχει δοθεί. Το υφιστάμενο δίκτυο εξακολουθεί, ωστόσο, να λειτουργεί βάσει προηγούμενων αποφάσεων της Επιτροπής. Είναι σαφές ότι, με την πάροδο του χρόνου, απαιτείται η διασφάλιση της πλήρους εκπροσώπησης της ΕΕ σε μέρη του κόσμου στα οποία δεν διαθέτουμε επί του παρόντος αντιπροσωπείες, όπως τα κράτη του Κόλπου. Αυτό θα απαιτήσει περαιτέρω μεταφορά πόρων από την έδρα στο εξωτερικό. Αλλά θα απαιτήσει επίσης και συμπληρωματική χρηματοδότηση. Η ΕΤΕπ επέδειξε προθυμία να συνεργαστεί με την ΕΥΕΔ και να χορηγήσει δανειακή διευκόλυνση για κτίρια και κεφαλαιουχικό εξοπλισμό. Λόγω των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών, ωστόσο, θα πρέπει επίσης να αναγνωρίσουμε ότι ορισμένες περιοχές μπορούν να καλυφθούν πλήρως είτε από γειτονικές αντιπροσωπείες είτε με περιορισμένη επιτόπου παρουσία. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη είναι διατεθειμένα να επιτρέψουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ασκούν οι επιτετραμμένοι τους (Λάος, Γάμβια, Κόστα Ρίκα, Νέα Ζηλανδία, Τρινιτάδ και Τομπάγκο και Νήσοι Σολομόντος) τον συντονισμό τα τοπικών καθηκόντων προεδρίας.

Γενικότερα, υπάρχει τεράστιο δυναμικό για την εμβάθυνση του διαλόγου σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των αντιπροσωπειών της ΕΕ και των εθνικών πρεσβειών, μεταξύ άλλων και για καινοτόμες προσεγγίσεις για τον επιμερισμό των βαρών και την κατανομή των πόρων. Ενδεικτικά, ο επιτυχής διορισμός ενός Ισπανού διπλωμάτη στην αντιπροσωπεία της ΕΕ στην Υεμένη συνέβαλε στην εξοικονόμηση ποσού 500 000 ευρώ για τον εθνικό προϋπολογισμό. Οι αυξανόμενες ευκαιρίες για συγκέντρωση δραστηριοτήτων και κοινή χρήση πόρων θα πρέπει να αξιοποιηθούν στο έπακρο. Οι προκύπτουσες εξοικονομήσεις για τους εθνικούς προϋπολογισμούς θα πρέπει να είναι ένας από τους συντελεστές για τον καθορισμό του επιπέδου των πόρων για την ΕΥΕΔ.

Καθοδήγηση και διαχείριση στις αντιπροσωπείες

Υπό την γενική καθοδήγηση των προϊσταμένων αντιπροσωπείας, το 1/3 περίπου του προσωπικού είναι απασχολούμενοι της ΕΥΕΔ και τα 2/3 απασχολούμενοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο προσωπικό της ΕΥΕΔ, σύμφωνα με την απαίτηση για προσλήψεις εθνικών διπλωματών, ένα αυξανόμενο ποσοστό θέσεων AD κατέχουν υπάλληλοι των υπουργείων εξωτερικών των κρατών μελών. Γενικά, όλα τα μέλη του προσωπικού των αντιπροσωπειών γνωρίζουν ότι πρέπει να εργάζονται ως ενιαία ομάδα, ασκώντας παράλληλα τα ατομικά καθήκοντα και αρμοδιότητες. Στο πλαίσιο των ρυθμίσεων εργασίας μεταξύ της ΕΥΕΔ και της Επιτροπής, το προσωπικό της Επιτροπής στις αντιπροσωπείες διαθέτει σχετικό βαθμό ευελιξίας να συνεισφέρει στο πολιτικό έργο της ΕΥΕΔ. Επίσης, εφαρμόζεται ικανοποιητικά στην πράξη και η γενική αρχή ότι τόσο οι υπηρεσίες της ΕΥΕΔ όσο και της Επιτροπής μπορούν να απευθύνουν απευθείας οδηγίες στους προϊσταμένους αντιπροσωπείας με κοινοποίηση στην αρμόδια γεωγραφική ομάδα της ΕΥΕΔ. Ο συντονισμός της διαχείρισης ανθρώπινων πόρων στις αντιπροσωπείες είναι λιγότερο ικανοποιητικός μετά τη δημιουργία δύο χωριστών μηχανισμών: οι επαφές μεταξύ της ΕΥΕΔ και της Επιτροπής γι' αυτά τα θέματα γίνονται μέσω μιας ομάδας εργασίας («EUDEL») με τη συμμετοχή της διοίκησης της ΕΥΕΔ και της DEVCO και των κεντρικών υπηρεσιών της Επιτροπής και, χωριστά, μια εσωτερική ομάδα εργασίας της Επιτροπής («COMDEL») συντονίζει τις θέσεις μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών της Επιτροπής που διαθέτουν προσωπικό στις αντιπροσωπείες. Αυτό το δυαδικό σύστημα έχει σαν αποτέλεσμα τη διεξαγωγή πολλών συζητήσεων για τα ίδια θέματα, καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων και μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για

τις απευθείας επαφές μεταξύ της ΕΥΕΔ και των υπηρεσιών της Επιτροπής που συμμετέχουν στις αντιπροσωπείες.

Χρηματοπιστωτικά κυκλώματα στις αντιπροσωπείες

Ανέκαθεν, ο προϊστάμενος αντιπροσωπείας μπορούσε να αναθέτει στον αναπληρωτή του την καθημερινή διαχείριση των προγραμμάτων εξωτερικής βοήθειας και, στις μικρές αντιπροσωπείες, υπήρχε ευελιξία όσον αφορά τη συμμετοχή του προσωπικού της Επιτροπής στη διαχείριση των διοικητικών δαπανών. Από τη δημιουργία της ΕΥΕΔ, τούτο δεν επιτρέπεται πλέον, με αποτέλεσμα να προκαλείται μεγάλη διοικητική επιβάρυνση για τους προϊσταμένους αντιπροσωπείας, από τους οποίους απαιτείται συχνά να διαθέτουν δυσανάλογα πολύ χρόνο για να υπογράψουν πράξεις ήσσονος σημασίας.

Η ΕΥΕΔ πιστεύει ότι έχει ύψιστη σημασία να επιλυθεί αυτό το πρόβλημα σύντομα και να ληφθεί υπόψη η παρούσα ανασκόπηση για να επέλθουν αλλαγές το συντομότερο δυνατό. Έχουν καταβληθεί προσπάθειες στα πλαίσια διαλόγου για να επιλυθούν αυτά τα ζητήματα, αλλά μέχρι στιγμής χωρίς αποτέλεσμα.

Η ΕΥΕΔ δεν έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει προτάσεις νομοθετικού χαρακτήρα με δική της πρωτοβουλία και, ως εκ τούτου, πρέπει να βασίζεται στην Επιτροπή. Η ΕΥΕΔ επιθυμεί την τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού, γεγονός που θα επέτρεπε την καλύτερη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών «κυκλωμάτων» στις αντιπροσωπείες. Οι προϊστάμενοι αντιπροσωπείας θέτουν αυτό το ζήτημα τακτικά. Αν και είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι υπάρχει η αναγκαία λογοδοσία, αυτό είναι ένα ζήτημα που πρέπει να προσπαθήσουμε να επιλύσουμε. Συνεπώς, η ΕΥΕΔ συνιστά στην Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για το θέμα αυτό με την πρώτη ευκαιρία.

Συνεργασία με τα κράτη μέλη στις αντιπροσωπείες

Η συνεργασία με τα κράτη μέλη βασίζεται σε παγιωμένες διαδικασίες με τακτικές συσκέψεις (τουλάχιστον σε μηνιαία βάση) σε επίπεδο προϊσταμένων αποστολής και πολλές συντονιστικές συνεδριάσεις σε άλλα επίπεδα (αναπληρωτών προϊσταμένων αποστολής, πολιτικών υπαλλήλων, εμπειρογνομόνων σε θέματα εμπορίου, ειδικών σε αναπτυξιακά θέματα κ.λπ.). Το σύστημα για την πραγματοποίηση διαβημάτων και δηλώσεων σε τοπικό επίπεδο λειτουργεί ικανοποιητικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι αντιπροσωπείες έχουν θέσει σε λειτουργία συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών και συγκέντρωσης πληροφοριών πολιτικού περιεχομένου, το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να υποβάλλονται με μεγαλύτερη συχνότητα κοινές εκθέσεις στις κεντρικές υπηρεσίες. Θα πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένου του διαβαθμισμένου και ευαίσθητου υλικού.

Δεδομένης της πολύ δύσκολης οικονομικής συγκυρίας, είναι προς το κοινό συμφέρον της ΕΥΕΔ και των κρατών μελών να αναπτύξουν περαιτέρω τη συνεργασία σε τοπικό επίπεδο τόσο για πολιτικά όσο και για πρακτικά θέματα. Η ΕΥΕΔ υποστηρίζει σθεναρά την αρχή της συστέγασης των αντιπροσωπειών της ΕΕ και εθνικών πρεσβειών, κοινές λύσεις εφοδιαστικής, παροχής υπηρεσιών ασφάλειας και προμηθειών καθώς και τις κοινές επιτόπου επισκέψεις και δημόσιες διπλωματικές πρωτοβουλίες. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να επιταχυνθεί. Το παγκόσμιο δίκτυο των αντιπροσωπειών της ΕΕ προσφέρει τεράστιες ευκαιρίες για στενότερη συνεργασία και τον επιμερισμό των επιβαρύνσεων με τις εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες.

Η εξέλιξη αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο του διαλόγου για πιθανούς νέους τομείς δραστηριότητας για τις αντιπροσωπείες της ΕΕ στο μέλλον, μεταξύ άλλων για την προξενική προστασία και τη μελλοντική ανάπτυξη του δικτύου εμπειρογνομόνων σε θέματα ασφαλείας. Με την επιφύλαξη του πολιτικού διαλόγου με τα κράτη μέλη για το κατά πόσο η ΕΥΕΔ θα πρέπει να επεκταθεί σε εθνικές αρμοδιότητες σε θέματα προξενικής προστασίας, αυτός είναι ένας τομέας για τον οποίο η υπηρεσία έχει πολύ περιορισμένους πόρους στην έδρα της (συγκέντρωση στον συντονισμό της αντιμετώπισης κρίσεων) και καθόλου πόρους ή εμπειρογνομωσία στις αντιπροσωπείες. Το άρθρο 5 παράγραφος 9 της απόφασης για τη δημιουργία της ΕΥΕΔ αναφέρεται στο μελλοντικό ρόλο των αντιπροσωπειών της ΕΕ όσον αφορά την παροχή προξενικής προστασίας σε πολίτες της Ένωσης σε τρίτες χώρες, χωρίς κόστος για την υπηρεσία. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μόνο με τη μεταφορά των αναγκαίων πόρων και εμπειρογνομωσίας από τα κράτη μέλη. Σχετικά με την εμπειρογνομωσία σε θέματα ασφαλείας στις αντιπροσωπείες, η ΕΥΕΔ χαιρετίζει την ανταπόκριση ορισμένων κρατών μελών να διαθέσουν αποσπασμένους εμπειρογνώμονες από εθνικά υπουργεία άμυνας και εσωτερικών ή αστυνομικές υπηρεσίες χωρίς την οικονομική επιβάρυνση της υπηρεσίας, ανταποκρινόμενα σε ένα αρχικό πιλοτικό έργο σε περιορισμένο αριθμό αντιπροσωπειών.

III. ΡΟΛΟΣ του ΥΕ/ΑΠ

Μία από τις κυριότερες καινοτομίες της Συνθήκης της Λισαβόνας ήταν η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων της εκ περιτροπής προεδρίας σε θέματα εξωτερικής πολιτικής στον ύπατο εκπρόσωπο και στην ΕΥΕΔ. Έτσι, η ύπατη εκπρόσωπος έχει αναλάβει την προεδρία του Συμβουλίου εξωτερικών υποθέσεων και των Συμβουλίων υπουργών άμυνας και υπουργών ανάπτυξης. Επιπλέον, έχει αναλάβει την ευθύνη των θεσμικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων εκπροσώπησης που χειρίζονταν στο παρελθόν ο ύπατος εκπρόσωπος, ο επίτροπος εξωτερικών σχέσεων και ο υπουργός εξωτερικών της χώρας που ασκεί την προεδρία.

Αναπλήρωση του Ύπατου Εκπροσώπου

Η Συνθήκη της Λισαβόνας θεσπίζει τις αρμοδιότητες του ύπατου εκπροσώπου, οι οποίες συνδυάζουν τα καθήκοντα που ασκούσε στο παρελθόν ο υπουργός εξωτερικών του κράτους μέλους που ασκούσε την προεδρία, ο ύπατος εκπρόσωπος/γενικός γραμματέας της Γραμματείας του Συμβουλίου και ο πρώην επίτροπος εξωτερικών σχέσεων. Αν και είναι εμφανή τα οφέλη από τη συνένωση αυτών των καθηκόντων, η εμπειρία έδειξε καθαρά ότι αυτή η συγκέντρωση αρμοδιοτήτων σε μία μόνο θέση δημιουργεί αβάστακτο φόρτο εργασίας για ένα πρόσωπο. Ο ΥΕ/ΑΠ πρέπει να ασχολείται με τις τακτικές συνεδριάσεις του Συμβουλίου, της Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς και με πολλές τακτικές υποχρεώσεις έναντι τρίτων χωρών που περιλαμβάνουν διασκέψεις κορυφής και συσκέψεις πολιτικού διαλόγου. Ταυτόχρονα, ο ύπατος εκπρόσωπος πρέπει να μπορεί να διαθέτει χρόνο για βασικά ζητήματα και σχέσεις, όπως δείχνει η εμπειρία του πρόσφατου διαλόγου μεταξύ Σερβίας και Κοσσυφοπεδίου.

Οι άλλες ρυθμίσεις αναπλήρωσης του ύπατου εκπροσώπου από άλλους εκπροσώπους της ΕΕ, όταν ο ίδιος δεν είναι σε θέση να παραστεί σε μια συγκεκριμένη συνεδρίαση ή μια εκδήλωση, αποφασίζονται κατά περίπτωση και αφορούν τη συμμετοχή του υπουργού της εκ περιτροπής προεδρίας, μελών της Επιτροπής με γεωγραφικές αρμοδιότητες, διευθυντικών στελεχών της ΕΥΕΔ και ΕΕΕΕ. Μία εναλλακτική δυνατότητα θα ήταν η επισημοποίηση αυτών των ρυθμίσεων, με την προσθήκη μιας πιο άμεσης αρμοδιότητας του ΥΕ/ΑΠ να συντονίζει εξ ονόματος της Ένωσης ένα ή περισσότερα μέλη της Επιτροπής. Ταυτόχρονα, ο ύπατος εκπρόσωπος θα μπορούσε να αναθέτει σε υπουργούς εξωτερικών κρατών μελών ειδικότερα καθήκοντα και αποστολές. Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να επιτευχθεί στο πλαίσιο της ισχύουσας Συνθήκης και του νομοθετικού πλαισίου, σε συμφωνία με τον πρόεδρο της Επιτροπής στο πλαίσιο της σύνθεσης της επόμενης Επιτροπής.

Ένα εναλλακτικό μοντέλο θα ήταν η δημιουργία μιας νέας (νέων) επίσημης(ων) θέσης(ων) αναπληρωτή ΥΕ/ΑΠ. Αυτό θα είχε ισχυρό πολιτικό και συμβολικό αντίκτυπο και θα αντανάκλούσε την πρακτική που ισχύει στα περισσότερα εθνικά υπουργεία εξωτερικών, όπου οι γενικοί γραμματείς ή ισοδύναμοι υπάλληλοι εργάζονται υπό την εξουσία του υπουργού. Θα ήταν, ωστόσο, πιο περίπλοκο από θεσμική άποψη λόγω έλλειψης σαφούς νομικής βάσης στη Συνθήκη και σε σχέση με τον διάλογο για τη σύνθεση της Επιτροπής.

Με βάση και τα δύο μοντέλα, είναι αναγκαίο, να αντιμετωπιστεί το ζήτημα του ποιος εκπροσωπεί τον ύπατο εκπρόσωπο στις συνόδους ολομελείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για να διασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή ενημέρωση του Κοινοβουλίου και πραγματική δέσμευση της ΕΥΕΔ σε θέματα πολιτικής. Ο ύπατος εκπρόσωπος θα πρέπει να συνεχίσει να παρίσταται προσωπικά, όταν αυτό είναι εφικτό. Η συνεισφορά της Επιτροπής και των υπουργών της εκ περιτροπής προεδρίας μπορεί επίσης να είναι πολύτιμη. Υπάρχουν, ωστόσο, ειδικές καταστάσεις όταν ένα πρόσωπο που αντικαθιστά τον ύπατο εκπρόσωπο δεν έχει παραστεί προσωπικά σε κάποια βασική συνεδρίαση ή γεγονός, ενώ κάποιο άλλο διευθυντικό στέλεχος της ΕΥΕΔ θα μπορούσε να κάνει πιο τεκμηριωμένη παρέμβαση. Θα ήταν, συνεπώς, εύλογο να αναθεωρηθεί η δήλωση περί πολιτικής λογοδοσίας, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα στις

συνόδους ολομελείας του ΕΚ να ακολουθείται η πρακτική της επιτροπής εξωτερικών υποθέσεων του Κοινοβουλίου στην οποία λαμβάνουν επίσης τον λόγο υψηλόβαθμα στελέχη της ΕΥΕΔ, προϊστάμενοι αντιπροσωπείας ή ειδικοί αντιπρόσωποι της ΕΕ.

Οι εκτενείς απαιτήσεις μετακινήσεων της ΥΕ/ΑΠ στα πλαίσια των καθηκόντων της επηρεάζουν τη δυνατότητά της να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Επιτροπής. Το προσωπικό της υπηρεσίας της ΥΕ/ΑΠ συμμετέχει σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων και τις συζητήσεις για κάθε πτυχή πολιτικής της Επιτροπής, από τις μεταφορές έως τα ζητήματα της ενιαίας αγοράς. Θα πρέπει η επόμενη Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα ευρύτερης χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών, ώστε να μπορεί ο ΥΕ/ΑΠ να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Επιτροπής με σύνδεση μέσω video.

IV. ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ σε σχέση με τους στόχους

Ζητήματα προσωπικού

Η ΕΥΕΔ διαθέτει προσωπικό 3417 ατόμων που κατανέμεται στις κεντρικές υπηρεσίες (1457) και στις αντιπροσωπείες της ΕΕ (1960). Επιπλέον, περίπου 3 500 μέλη του προσωπικού της Επιτροπής εργάζονται σε αντιπροσωπείες της ΕΕ. Από το προσωπικό της ΕΥΕΔ, περισσότερες από 900 θέσεις είναι θέσεις AD (538 στην έδρα και 365 σε αντιπροσωπείες). Στις άλλες θέσεις απασχολούνται 652 AST, 363 αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες, 322 συμβασιούχοι και 1137 τοπικοί υπάλληλοι σε αντιπροσωπείες.

Βάσει του άρθρου 6 της απόφασης για την ΕΥΕΔ, οι προσλήψεις στην ΕΥΕΔ πραγματοποιήθηκαν με διαφανή διαδικασία και αξιολογικά κριτήρια, με στόχο να εξασφαλιστεί προσωπικό που ανταποκρίνεται στα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ικανοτήτων, επάρκειας και ακεραιότητας, με παράλληλη εξασφάλιση γεωγραφικής εκπροσώπησης και ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων και σημαντική παρουσία υπηκόων όλων των κρατών μελών. Κατά το μεταβατικό στάδιο μετά τη δημιουργία της ΕΥΕΔ, σημειώθηκε πολύ ικανοποιητική πρόοδος για να επιτευχθεί ο στόχος το 1/3 των προσωρινών υπαλλήλων σε θέσεις AD να προέρχονται από εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες. Βάσει των αποφάσεων κατά τη διαδικασία της εκ περιτροπής πλήρωσης θέσεων το 2013, το συνολικό ποσοστό ανέρχεται στο 32,9%, με 23,8% σε θέσεις στην κεντρική υπηρεσία και 46,2% στις αντιπροσωπείες (περιλαμβανομένου του 44% προϊσταμένων αντιπροσωπείας). Η υφιστάμενη ανισορροπία μεταξύ της κεντρικής υπηρεσίας και των αντιπροσωπειών οφείλεται στο γεγονός ότι η πλειοψηφία των νέων θέσεων που έχουν διατεθεί στην ΕΥΕΔ χρησιμοποιείται για την ενίσχυση των αντιπροσωπειών. Με την πάροδο του χρόνου, θα αποκατασταθεί η ισορροπία, όσο η ΕΥΕΔ αναπτύσσει νέες πολιτικές εναλλαγής και κινητικότητας για το σύνολο του προσωπικού.

Όσον αφορά τη γεωγραφική ισόρροπη εκπροσώπηση και τη σημαντική παρουσία υπηκόων όλων των κρατών μελών στην ΕΥΕΔ, ο πίνακας του παραρτήματος 1 παρέχει πλήρη ανάλυση των διαφόρων κατηγοριών προσωπικού ανά εθνικότητα. Ειδικότερα, όσον αφορά τα νεότερα κράτη μέλη με σημαντικά χαμηλό ποσοστό εκπροσώπησης στο προσωπικό που μετατάχθηκε στην ΕΥΕΔ από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και της Γραμματείας του Συμβουλίου, τα 12 κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ από το 2004 και μετά αντιπροσωπεύουν σήμερα το 17,2% των επίσημων θέσεων του πίνακα προσωπικού, ενώ αντιπροσωπεύουν περίπου το 20% του πληθυσμού της ΕΕ. Το ποσοστό είναι ελαφρώς υψηλότερο για τις θέσεις AD με 18%. Με εξαίρεση την Κύπρο, το Λουξεμβούργο και τη Σλοβακία, υπήκοοι όλων των κρατών μελών κατέχουν τουλάχιστον από μία θέση προϊσταμένου αντιπροσωπείας. Τα νέα κράτη μέλη αντιπροσωπεύουν το 14% του συνολικού αριθμού προϊσταμένων αντιπροσωπείας - 19 προϊστάμενοι αντιπροσωπείας είναι υπήκοοι κρατών μελών που προσχώρησαν στην ΕΕ από το 2004 (ο αντίστοιχος αριθμός όταν δημιουργήθηκε η ΕΥΕΔ ήταν μόλις 1 (0,7%)). Η ΕΥΕΔ έχει τη βεβαιότητα ότι θα συνεχιστεί η εφαρμοζόμενη πολιτική προσλήψεων με τη διαδικασία ανοικτών διαγωνισμών και θα ενισχύσει περαιτέρω τη γεωγραφική ισόρροπη εκπροσώπηση, όσο θα προκηρύσσονται και θα πληρώνονται θέσεις.

Η ΥΕ/ΑΠ έχει αναλάβει ισχυρή δέσμευση να υπάρξει πρόοδος προς την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην ΕΥΕΔ. Η ΕΥΕΔ κληρονόμησε ένα κατά κύριο λόγο ανδρικό προσωπικό κατά τη μαζική μετάταξη και, όπως και οι εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες, έτσι και η ΕΥΕΔ αντιμετωπίζει προκλήσεις να προσελκύσει γυναίκες υποψήφιες με τα κατάλληλα προσόντα για υψηλόβαθμες θέσεις στην υπηρεσία. Από τότε που δημιουργήθηκε η ΕΥΕΔ, ο αριθμός γυναικών προϊσταμένων αντιπροσωπείας υπερδιπλασιάστηκε από 10 σε 24 (17%). Στην κεντρική υπηρεσία υπάρχουν 22 γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις προϊσταμένου τμήματος και σε υψηλόβαθμες θέσεις που αντιπροσωπεύουν το 18% του συνόλου. Η γυναίκα με τον μεγαλύτερο βαθμό στην υπηρεσία είναι η Helga Schmid, η οποία με την ιδιότητα του πολιτικού διευθυντή προϊστάται ενός δικτύου γυναικών διευθυντικών στελεχών στην ΕΥΕΔ για την ενθάρρυνση και τη στήριξη της επαγγελματικής εξέλιξης γυναικών. Η προσπάθεια για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων και την άρση πιθανών εμποδίων για την επαγγελματική εξέλιξη πρέπει να ενταθεί.

Γενικότερα, η ΕΥΕΔ προωθεί μια συνολική πολιτική προσωπικού που παρέχει ίσες ευκαιρίες και προοπτικές για όλο το προσωπικό. Βάσει της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μόνιμων και των προσωρινών υπαλλήλων από κράτη μέλη, η ΕΥΕΔ πρέπει να παραμείνει εντός των στόχων να εκπροσωπούνται στο προσωπικό AD οι εθνικές διπλωματικές υπηρεσίες τουλάχιστον κατά το 1/3, διατηρώντας παράλληλα ποσοστό μόνιμου προσωπικού τουλάχιστον 60%. Ενώ ο στόχος του 1/3 τείνει να επιτευχθεί, η ΕΥΕΔ εξετάζει διεξοδικά τις επιπτώσεις για την πρόσληψη και τη διαχείριση της σταδιοδρομίας των προσωρινών υπαλλήλων, τις επιπτώσεις της μελλοντικής πολιτικής στον τομέα της κινητικότητας για μετακινήσεις εσωτερικού προσωπικού εντός της υπηρεσίας καθώς και τις δυνατότητες προαγωγών για προσωρινούς υπαλλήλους και την ανάγκη προκήρυξης επαρκούς αριθμού κενών θέσεων, ώστε να εξασφαλιστεί η ανανέωση του προσωρινού προσωπικού που επιστρέφει στην εθνική υπηρεσία κατά τη λήξη της απόσπασής του. Η ΕΥΕΔ είναι πεπεισμένη για την ανάγκη στενής συνεργασίας με τα κράτη μέλη σε σχέση με τις αποφάσεις που επηρεάζουν τους εθνικούς διπλωμάτες σε ατομική βάση. Οι καθιερωμένες διαδικασίες στη συμβουλευτική επιτροπή διορισμών (CCA) αποτελούν ικανοποιητική βάση γι' αυτή τη συνεργασία, σε συνδυασμό με πλήρη διαφάνεια για τα κράτη μέλη μέσω του COREPER.

Καθώς πλησιάζει η λήξη της μεταβατικής περιόδου για την πρόσληψη εθνικών διπλωματών στην ΕΥΕΔ, θα είναι αναγκαίο να εξευρεθεί νέα ισορροπία στις πολιτικές του οργάνου για τους ανθρώπινους πόρους. Συγκεκριμένα, είναι σημαντικό να δοθούν σαφείς και προβλέψιμες προοπτικές σταδιοδρομίας για μόνιμους υπαλλήλους στην ΕΥΕΔ, τόσο σε εσωτερικό επίπεδο όσο και με την προώθηση της απρόσκοπτης μετακίνησης προσωπικού μεταξύ της ΕΥΕΔ και άλλων οργάνων της ΕΕ. Εξίσου σημαντικό θα είναι να υπάρξουν προσλήψεις μέσω διαγωνισμών της EPSO μόλις επιτευχθεί ο στόχος του 1/3, ώστε να εξασφαλιστεί η μελλοντική γενιά μόνιμων υπαλλήλων. Από την 1η Ιουλίου 2013, η ΕΥΕΔ θα προκηρύσσει κενές θέσεις εκτός των παραδοσιακών πηγών της Συνθήκης (ΕΥΕΔ, διπλωματικές υπηρεσίες κρατών μελών, Επιτροπή και Γραμματεία του Συμβουλίου), ώστε να περιληφθούν και τα άλλα όργανα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των υπαλλήλων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Συμπέρασμα

Το παρόν έγγραφο παραθέτει ένα φάσμα προτάσεων της Υπατης Εκπροσώπου σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, με βάση το σχετικά περιορισμένο διάστημα της λειτουργίας της από την έκδοση της απόφασης του Συμβουλίου για τη σύσταση της υπηρεσίας και την έναρξη της ισχύος των μεταγενέστερων τροποποιήσεων του δημοσιονομικού κανονισμού και του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, την 1η Ιανουαρίου 2011. Στο παρόν στάδιο, η ανασκόπηση εστιάζεται σκόπιμα σε ζητήματα πολιτικής και τις πιθανές βελτιώσεις, χωρίς να εξετάζει τι είδους αλλαγές θα απαιτούσαν αυτές στην εσωτερική οργάνωση, τις τροποποιήσεις των νομικών

κειμένων, ούτε τα διάφορα άλλα ευρύτερα ζητήματα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο των θεσμικών αλλαγών το 2014.

Σύνοψη προτάσεων για αλλαγές

Βραχυπρόθεσμες συστάσεις

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

1. Διορισμός μόνιμων προέδρων ΕΥΕΔ για τις ομάδες εργασίας του Συμβουλίου στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, που έχουν παραμείνει στην αρμοδιότητα της εκ περιτροπής προεδρίας (σύμβουλοι εξωτερικών σχέσεων, ομάδα εργασίας για τη ν ανάπτυξη, ομάδα εργασίας για την Αφρική, την Καραϊβική και τον Ειρηνικό (ΑΚΕ), ομάδα ΕΖΕΣ, ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (COTER), ομάδα διεθνούς δημοσίου δικαίου (COJUR) και επιτροπή Athena). Επανεξέταση του αριθμού μελών προσωπικού που διατίθενται για θέματα εξωτερικών σχέσεων στη Γραμματεία του Συμβουλίου και μεταφορά των αναγκαίων πόρων στην ΕΥΕΔ. Θέσπιση ειδικής σχέσης εργασίας μεταξύ της ομάδας εργασίας για τη διεύρυνση (COELA) και της ΕΥΕΔ.
2. Μεταφορά αρμοδιοτήτων προεδρίας σε αντιπροσωπείες της ΕΕ που έχουν ως επικεφαλής επιτετραμμένους στο Λάος, τη Γάμβια, την Κόστα Ρίκα, τη Νέα Ζηλανδία, το Τρινιτάδ και Τομπάγκο και στις Νήσους Σολομώντος.
3. Επιβεβαίωση της συντονιστικής αρμοδιότητας του αναπληρωτή γενικού γραμματέα για την ΚΠΑΑ και για τα τμήματα πρόληψης κρίσεων, περιλαμβανομένων των σχέσεών τους με τις άλλες υπηρεσίες της ΕΥΕΔ.
4. Επανεξέταση των εντολών και της αποστολής των ΕΕΕΕ, ώστε να ενταχθούν στενότερα στις δομές της ΕΥΕΔ (στην έδρα και τις αντιπροσωπείες). Επανεξέταση των κατευθυντήριων γραμμών του Συμβουλίου σχετικά με τον διορισμό, την εντολή και τη χρηματοδότηση των ΕΕΕΕ.
5. Ενίσχυση της ομάδας κυρώσεων της ΕΥΕΔ, συμπεριλαμβανομένης της μετάταξης προσωπικού από την FPI και πρόσθετου αποσπασμένου προσωπικού από τα κράτη μέλη.
6. Ενίσχυση της ικανότητας της ΕΥΕΔ για εξωτερικές πτυχές βασικών πολιτικών της ΕΕ (ενεργειακή ασφάλεια, περιβάλλον, μετανάστευση, καταπολέμηση της τρομοκρατίας, εξωτερικά οικονομικά θέματα).
7. Ενίσχυση της ικανότητας πολιτικού σχεδιασμού της ΕΥΕΔ για την επεξεργασία στρατηγικών θεμάτων και εγγράφων.
8. Συστέγαση της ομάδας αντιμετώπισης κρίσεων σε 24ωρη βάση της ΕΥΕΔ με τη νεοσύστατη επιτροπή του κέντρου αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε 24ωρη βάση, με στόχο τη δημιουργία ενός ενιαίου κέντρου αντιμετώπισης κρίσεων της ΕΕ με καλύτερη χρησιμοποίηση των πόρων της ΕΕ.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

9. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος, με την ιδιότητα του Αντιπροέδρου της Επιτροπής, θα πρέπει να υποβάλει ειδικές προτάσεις σχετικά με τις εξωτερικές σχέσεις για να περιληφθούν στο ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής.
10. Η ΕΥΕΔ θα πρέπει να υποβάλει προτάσεις μεσοπρόθεσμων στρατηγικών για συγκεκριμένες περιοχές ή θεματικά ζητήματα, σύμφωνα με τις πάγιες πολιτικές προτεραιότητες, για να συζητηθούν στο Συμβούλιο, βάσει συμφωνημένου χρονοδιαγράμματος. Οι στρατηγικές αυτές θα μπορούσαν να ενισχύσουν τις συντονισμένες συζητήσεις με συζητήσεις σε διαφορετικά επίπεδα στο εσωτερικό του

Συμβουλίου (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Σύνοδοι Υπουργών, ΕΑΠ, ομάδες εργασίας).

- 11.** Η ΕΥΕΔ θα πρέπει να συμβάλει στο ευρύτερο πρόγραμμα εργασίας της τριμελούς εκ περιτροπής Προεδρίας.
- 12.** Τακτικές συνεδριάσεις της ομάδας Επιτρόπων αρμόδιων για εξωτερικές υποθέσεις υπό την προεδρία του ΥΕ/ΑΠ, με τη στήριξη κοινής γραμματείας ΕΥΕΔ-Επιτροπής. Επιβεβαίωση του ηγετικού συντονιστικού ρόλου του ΥΕ/ΑΠ, με τη στήριξη των γεωγραφικών και θεματικών υπηρεσιών της ΕΥΕΔ για όλα τα ζητήματα εξωτερικών σχέσεων.
- 13.** Διατήρηση της ενεργού επιρροής της ΕΥΕΔ στον προγραμματισμό της εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ, εντός του υφισταμένου νομικού πλαισίου. Η απόσπαση πρόσθετων εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη θα μπορούσε να ενισχύσει το κύρος και την επιρροή της ΕΥΕΔ.
- 14.** Απαίτηση να διοχετεύονται όλες οι οδηγίες στις αντιπροσωπείες μέσω των προϊσταμένων αντιπροσωπείας, με κοινοποίηση στην αρμόδια γεωγραφική υπηρεσία της ΕΥΕΔ.
- 15.** Προώθηση στενότερου συντονισμού μεταξύ αντιπροσωπειών της ΕΕ και πρεσβειών κρατών μελών σε τρίτες χώρες, ιδίως με τη μεγαλύτερη χρήση κοινών εκθέσεων και την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών. Εξασφάλιση πλήρους εφαρμογής συστήματος ανταλλαγής ευαίσθητων και διαβαθμισμένων πληροφοριών (και με πρέσβεις μη υπηκόους της ΕΕ).
- 16.** Κατάρτιση καταλόγου προτεραιότητας κοινών έργων για συστέγαση και συγκέντρωση υπηρεσιών υποστήριξης μεταξύ αντιπροσωπειών της ΕΕ και εθνικών πρεσβειών (με τις αναγκαίες ρυθμίσεις καταμερισμού του κόστους). Διερεύνηση τρόπων για την χορήγηση εθνικών πόρων των ΚΜ στον τομέα της ασφάλειας για την προστασία αντιπροσωπειών της ΕΕ βάσει ανάκτησης κόστους.
- 17.** Απλούστευση των διοικητικού προϋπολογισμού των αντιπροσωπειών για την εξασφάλιση ενιαίας πηγής χρηματοδότησης (με συνδυασμό πόρων από τους προϋπολογισμούς της ΕΥΕΔ και της Επιτροπής).
- 18.** Ενίσχυση του συντονισμού ΕΥΕΔ - Επιτροπής για τη διαχείριση των πόρων στις αντιπροσωπείες (συγχώνευση των μηχανισμών EUDL και COMDEL).
- 19.** Εγκαθίδρυση σημείων επαφής σε όλες τις αντιπροσωπείες της ΕΕ για την κάλυψη βασικών τομέων πολιτικής (π.χ. ανθρώπινα δικαιώματα). Περαιτέρω ανάπτυξη δικτύου στρατιωτικών και πολιτικών εμπειρογνομόνων σε θέματα ασφαλείας στις αντιπροσωπείες. Συνέχιση του διαλόγου για δυνατότητα άσκησης προξενικών καθηκόντων από τις αντιπροσωπείες της ΕΕ, με την επιφύλαξη πολιτικής συμφωνίας και διάθεσης πρόσθετων πόρων και εμπειρογνομονίας από τα κράτη μέλη.
- 20.** Σαφής επιμερισμός εργασιών μεταξύ της ΕΥΕΔ και των υπηρεσιών της Επιτροπής/Γραμματείας του Συμβουλίου που έχουν αρμοδιότητες σε θέματα εξωτερικών σχέσεων, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την εξάλειψη επικαλύψεων. Όλες οι αναγκαίες μετατάξεις προσωπικού θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν στα πλαίσια της διαδικασίας του προϋπολογισμού το 2014.
- 21.** Επανεξέταση των συμφωνιών σε επίπεδο υπηρεσιών με την Επιτροπή και τη Γραμματεία του Συμβουλίου και της κατανομής πόρων για την αντιμετώπιση γνωστών προβληματικών τομέων (π.χ. χρησιμοποίηση αιθουσών συνεδριάσεων του Συμβουλίου για διασκέψεις και πολιτικό διάλογο, συστήματα ασφαλούς διαβίβασης πληροφοριών, διάθεση πόρων για ζητήματα ασφαλείας σε τρίτες χώρες).
- 22.** Επανεξέταση προτεραιοτήτων και επιδίωξη εξορθολογισμού των συνεδριάσεων πολιτικού διαλόγου

σε επίπεδο υπουργών και υψηλόβαθμων υπαλλήλων. Ο προγραμματισμός των συνεδριάσεων θα πρέπει να βασίζεται στη σημασία των προς συζήτηση θεμάτων.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

23. Οι πολιτικές για τους ανθρώπινους πόρους πρέπει να διατηρούν σταθερή ισορροπία μεταξύ μονίμων υπαλλήλων και προσωρινών υπαλλήλων σε όλα τα επίπεδα σε σχέση με τον στόχο του 1/3 για εθνικούς διπλωμάτες και τουλάχιστον 60% για μόνιμους υπαλλήλους (βάσει της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της διασφάλισης ελκυστικών προοπτικών σταδιοδρομίας για όλους). Η δημοσίευση θέσεων που προέρχονται από τις τρεις πηγές που προβλέπει η Συνθήκη προσαρμοσμένων στις ανάγκες ανανέωσης των υφισταμένων προσωρινών υπαλλήλων.

24. Ειδική πολιτική για το καθεστώς και τη διαχείριση προσωρινών υπαλλήλων από τα κράτη μέλη που θα καλύπτει τη διάρκεια/ανανέωση συμβάσεων, την πρόσβαση στην κινητικότητα και τις πολιτικές εναλλαγής για τις θέσεις της ΕΥΕΔ, τους βαθμούς, τις προαγωγές και την ανακατάταξη και επανένταξη στα εθνικά υπουργεία εξωτερικών.

25. Συνεχείς προσπάθειες για την αντιμετώπιση εκκρεμών ζητημάτων όσον αφορά τη γεωγραφική ισορροπία εκπροσώπησης και την επίτευξη εύλογης εκπροσώπησης υπηκόων όλων των κρατών μελών.

26. Πρόσθετα μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας εκπροσώπησης των φύλων.

Μεσοπρόθεσμες συστάσεις

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

1. Διεξοδική εξέταση της διαχείρισης και των διαδικασιών για τις επιχειρήσεις ΚΠΑΑ (απλούστευση των λειτουργιών προγραμματισμού για τις πολιτικές και στρατιωτικές αποστολές, μείωση των ενδιάμεσων σταδίων σε συνεννόηση με ομάδες εργασίας του Συμβουλίου και απλουστευμένες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων και χρηματοδότηση). Η συζήτηση στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου για την ασφάλεια και την άμυνα θα μπορούσε επίσης να καλύψει και οργανωτικά ζητήματα (π.χ. την ένταξη των μηχανισμών της ΚΠΑΑ στην ΕΥΕΔ, την ιεραρχική δομή, τη στήριξη αποστολών).

2. Δημιουργία ενός κοινού κέντρου υπηρεσιών για την παροχή υποστήριξης στον τομέα της εφοδιαστικής, της διοίκησης και των προμηθειών για όλες τις αποστολές ΚΠΑΑ και τους ΕΕΕΕ.

3. Διευκρίνιση του συστήματος πολιτικών αναπληρωτών του ύπατου εκπροσώπου (είτε εντός των δομών της ΕΥΕΔ είτε μέσω της σαφέστερης εξουσίας του ΥΕ/ΑΠ επί των Επιτρόπων). Σύναψη επίσημων ρυθμίσεων για την υφιστάμενη πρακτική βάσει της οποίας υπουργοί εξωτερικών, μέλη της Επιτροπής και διευθυντικά στελέχη της ΕΥΕΔ μπορούν να αναπληρώνουν τον ΥΕ/ΑΠ (με το να έχουν και δικαιώματα επίσημης εκπροσώπησης του στις συνεδριάσεις του ΕΚ, του Συμβουλίου και της Επιτροπής).

4. Κατά την επόμενη κατανομή χαρτοφυλακίων της Επιτροπής, ενίσχυση της θέσης του ΥΕ/ΑΠ κατά τη λήψη αποφάσεων στην Επιτροπή για προγράμματα εξωτερικής βοήθειας, με στόχο να εξασφαλιστεί η άριστη συνοχή με τις προτεραιότητες εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και να διασαφηνιστεί η υπερέχουσα αρμοδιότητα του ΥΕ/ΑΠ όσον αφορά τις σχέσεις με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΠΓ.

5. Ορθολογική οργάνωση της ανώτατης διοικητικής βαθμίδας της ΕΥΕΔ, και ιδίως της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και του επιμερισμού εργασίας μεταξύ των διευθυνόντων συμβούλων και των διευθυντών. Συγχώνευση των θέσεων του εκτελεστικού γενικού γραμματέα και του γενικού διευθυντή σε

μία μόνο θέση γενικού γραμματέα, με μείωση του αριθμού των διευθυνόντων συμβούλων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

6. Στο πλαίσιο της επικείμενης θεσμικής μεταρρύθμισης, αναθεώρηση της δήλωσης περί πολιτικής λογοδοσίας του ΥΕ/ΑΠ (π.χ. για να ρυθμιστεί ποιος μπορεί να εκπροσωπεί τον ΥΕ/ΑΠ στις συζητήσεις του ΕΚ· μεγαλύτερη συμμετοχή του ΕΚ στον πολιτικό σχεδιασμό· πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες, περιλαμβανομένης της υποβολής πολιτικών εκθέσεων από τις αντιπροσωπείες της ΕΕ· στήριξη επισκέψεων μελών του ΕΚ σε τρίτες χώρες).

7. Τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού για την αντιμετώπιση προβλημάτων διπλών χρηματοπιστωτικών κυκλωμάτων στις αντιπροσωπείες.

8. Επανεξέταση των αρμοδιοτήτων της λογιστικής υπηρεσίας της Επιτροπής και της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με τη δημοσιονομική διαχείριση της ΕΥΕΔ.

9. Εξέταση των θεμάτων εναπομένουσας αρμοδιότητας, για να εξασφαλιστεί ότι οι αντιπροσωπείες της ΕΥΕΔ και της ΕΕ είναι οι μοναδικοί αρμόδιοι φορείς για τα ζητήματα εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τομέων κοινής αρμοδιότητας και των πολυμερών φόρουμ που περιλαμβάνουν το σύστημα του ΟΗΕ, τον ΟΟΣΑ κ.λπ.

Παράρτημα 1

ΔΙΠΛΩΜΑΤΕΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ AD, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΗΔΗ ΑΝΑΓΓΕΛΘΕΙΣΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΓΗΣ ΤΟΥ 2013							ΠΡΟΣΩ- ΠΙΚΟ AST ΑΠΟ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013	ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013
Χώρες	Διπλωμάτες κρατών μελών	%	Υπάλληλοι AD	%	Σύνολο	%		
Αυστρία	11	1,2%	17	1,8%	28	3,0%	11	7
Βέλγιο	16	1,7%	49	5,2%	65	7,0%	166	85
Βουλγαρία	10	1,1%	3	0,3%	13	1,4%	5	5
Κύπρος	1	0,1%	3	0,3%	4	0,4%	2	0
Τσεχική Δημοκρατία	12	1,3%	11	1,2%	23	2,5%	13	2
Δανία	10	1,1%	17	1,8%	27	2,9%	16	1
Εσθονία	7	0,7%	5	0,5%	12	1,3%	10	0
Φινλανδία	7	0,7%	13	1,4%	20	2,1%	17	4
Γαλλία	39	4,2%	83	8,9%	122	13,0%	51	68
Γερμανία	22	2,4%	69	7,4%	91	9,7%	42	19
Ελλάδα	9	1,0%	26	2,8%	35	3,7%	28	3
Ουγγαρία	11	1,2%	10	1,1%	21	2,2%	10	2
Ιρλανδία	7	0,7%	15	1,6%	22	2,4%	14	3
Ιταλία	15	1,6%	84	9,0%	99	10,6%	53	39

Λετονία	7	0,7%	4	0,4%	11	1,2%	3	1
Λιθουανία	4	0,4%	5	0,5%	9	1,0%	5	2
Λουξεμβούργο	0	0,0%	2	0,2%	2	0,2%	0	0
Μάλτα	6	0,6%	2	0,2%	8	0,9%	4	0
Κάτω Χώρες	10	1,1%	21	2,2%	31	3,3%	25	2
Πολωνία	10	1,1%	27	2,9%	37	4,0%	24	4
Πορτογαλία	9	1,0%	20	2,1%	29	3,1%	29	12
Ρουμανία	14	1,5%	4	0,4%	18	1,9%	16	12
Σλοβακία	4	0,4%	3	0,3%	7	0,7%	4	3
Σλοβενία	9	1,0%	2	0,2%	11	1,2%	10	0
Ισπανία	22	2,4%	61	6,5%	83	8,9%	44	36
Σουηδία	11	1,2%	25	2,7%	36	3,9%	28	1
Ηνωμένο Βασίλειο	25	2,7%	46	4,9%	71	7,6%	29	9
Σύνολο	308	32,9%	627	67,1%	935	100,0%	659	320

Ανασκόπηση ΕΥΕΔ

Ιστότοπος

Facebook

Twitter

Η Ευρώπη στον κόσμο